

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens samt till lag om ändring av 2 § i lagen om statskontoret och till lag om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en lag om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens stiftas. Lagen är nödvändig för genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens. Det föreslås att det i lagen föreskrivs om de nationella myndigheter som ansvarar för förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av faciliteten för återhämtning och resiliens samt deras uppgifter och om myndigheternas rätt till uppgifter och inspektionsrätt. Lagen innehåller också vissa specifika begränsningar för beviljande och utbetalning av stöd.

I propositionen föreslås det dessutom en ändring av lagen om statskontoret samt en temporär ändring av lagen om inkomstdatasystemet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juni 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Målet för EU-lagstiftningen och det huvudsakliga innehållet	5
3 Nuläge och bedömning av nuläget	11
3.1 EU:s facilitet för återhämtning och resiliens	11
3.2 Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenters rätt till information ur inkomstdatasystemet	13
4 Förslagen och deras konsekvenser	13
4.1 De viktigaste förslagen	13
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	14
5 Remissvar	16
5.1 Lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens	16
5.2 Lagen om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet	20
6 Specialmotivering	20
6.1 Lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens	20
6.2 Lag om inkomstdatasystemet	38
6.3 Lag om ändring av lagen om statskontoret	39
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag	39
8 Ikraftträdande	41
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	41
LAGFÖRSLAG	45
1. Lag om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens	45
2. Lag om ändring av 2 § i lagen om statskontoret	53
3. Lag om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet	54
BILAGA	55
PARALLELLEXTER	55
2. Lag om ändring av 2 § i lagen om statskontoret	55
3. Lag om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet	56

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I propositionen föreslås det att de lagar stiftas som krävs för det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 (Recovery and Resilience Facility) om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens av den 12 februari 2021, nedan *förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens*). Det är nödvändigt att stifta en lag om ett system för förvaltning och tillsyn över medlen för faciliteten för genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens, som rådet godkände den 29 oktober 2021 och som trädde i kraft den 3 november 2021, samt för utbetalningen av medlen för faciliteten till Finland. I den nu gällande nationella lagstiftningen finns det i synnerhet för de behöriga myndigheternas del och gällande deras uppgifter inte bestämmelser om alla de krav som ställs av förordningen om facilitetens för återhämtning och resiliens.

Faciliteten för återhämtning och resiliens är en del av EU:s instrument för återhämtning (Recovery Instrument "Next Generation EU, här efter *förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens*) som godkändes genom rådets förordning EU 2020/2094. Målet med faciliteten för återhämtning och resiliens är att främja unionens ekonomiska, sociala och regionala kohesion genom att förbättra medlemsstaternas återhämtnings- och anpassningsförmåga samt att hantera effekterna av coronapandemin. Syftet med faciliteten är att tillhandahålla effektivt och betydande stöd för genomförandet av hållbara reformer och relaterade offentliga investeringar i medlemsstaterna.

1.2 Beredning

Beredningen av Europeiska unionens lagstiftning i anknytning till propositionen

Kommissionen lade fram sitt förslag till EU:s plan för återhämtning under perioden 27 maj till 2 juni 2020. Förslaget innehöll två meddelanden och 21 lagförslag. I förslagen till lagstiftning ingick bland annat förslaget till EU:s förordning om inrättande av faciliteten för återhämtning (COM/2020/441 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM:2020:441:FIN>) och förslaget till förordning om inrättande av ett instrument för återhämtning för att stödja återhämtningen (COM(2020) 408 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0408>).

Enligt kommissionens förslag skulle EU:s instrument för återhämtning ha uppgått till 750 miljarder euro (i 2018 års priser) varav 500 miljarder euro hade varit i form av stöd och resterande 250 miljarder euro i lånestöd till medlemsstaterna. Faciliteten för återhämtning- och resiliens andel av EU:s instrument för återhämtning skulle ha varit 560 miljarder euro varav 310 miljarder euro hade varit stöd och 210 miljarder euro lån. Det hade varit möjligt att utnyttja och använda faciliteten för återhämtning och resiliens till slutet av 2024. Undantagsvis skulle finansieringen av återvinningsinstrument ha skett med upplåning av unionen. Lånen skulle ha täckts med förhöjda medlemsavgifter till EU som tas ut åren 2028–2058 och med eventuella framtida egna EU-medel. Allokeringen av medlen i faciliteten för återhämtning och resiliens skulle huvudsakligen ha skett till den nya faciliteten för återhämtning och resiliens, men också till vissa program och instrument som ingår i EU:s fleråriga budgetram.

RP 65/2022 rd

Statsrådet lämnade i enlighet med 97 § i grundlagen den 4 juni 2020 en utredning till riksdagen om EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (E 64/2020 rd; https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_64+2020.aspx). Statsrådet ansåg att kommissionens förslag till instrument för återhämtning inte var godtagbart som sådant. Statsrådet ansåg att det bland annat bör strävas efter att andelen av hela beloppet för faciliteten som ges som stöd bör minska samt att giltighetstiden för faciliteten för återhämtning och resiliens och återbetalningsperioden för de lån som lyfts för finansieringen av faciliteten bör förkortas. Riksdagens stora utskott meddelade den 12 juni 2020 som sitt uttalande (StoUU 6/2020 rd – E 64/2020 rd; https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/SuVL_6+2020.aspx) att den inte i det aktuella behandlingsskedet hade något att anmärka på statsrådets ståndpunkt i frågan.

Statsrådet överlämnade den 2 juli 2020 till riksdagen i enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen en skrivelse om faciliteten för återhämtning och resiliens (https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Documents/SuVL_7+2020.pdf). I skrivelsen och de efterföljande skrivelserna preciserades Finlands ståndpunkter och förhandlingsmål. I sitt uttalande den 16 juli 2020 (StoUU 7/2020 rd – U 27/2020 rd) meddelade riksdagens stora utskott att det instämmer i statsrådets ståndpunkt (https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Documents/SuVL_7+2020.pdf).

Statsrådet överlämnade den 17 juni 2020 till riksdagen statsrådets utredning om förslaget till förordning om faciliteten för återhämtning och resiliens (E 75/2020 rd; <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2020-AK-311181.pdf>), den 2 juli 2020 statsrådets skrivelse (U 30/2020 rd) samt 3 juli 2020 och 30 september 2020 uppföljande skrivelser till detta (UU 19/2020 rd – U 30/2020 rd och UU 28/2020 rd – U 30/2020 rd; https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_30+2020.aspx). Enligt skrivelsen och den uppföljande skrivelsen den 3 juli 2020 kunde Finland inte godkänna kommissionens förslag till facilitet för återhämtning och resiliens som sådant utan bland annat storleken på faciliteten bör vara mindre och giltighetstiden avgränsas till en kortare period än de fyra år som kommissionen föreslagit. Stora utskottet instämde i regeringens ståndpunkt i det nämnda uttalandet StoUU 7/2020 rd av den 16 juli 2020.

Beslutet om finansieringen av faciliteten för återhämtning och resiliens fattades vid Europeiska rådets session den 17–20 juli 2020 inom ramen för helheten för faciliteten för återhämtning och resiliens och den mångåriga budgetramen. Enligt Europeiska rådets slutsatser (EUCO 10/2020; <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10-2020-INIT/sv/pdf>) är faciliteten för återhämtning och resiliens 672,5 miljarder euro av vilket 312,5 miljarder euro i stöd och 360 miljarder euro i lån i 2018 års priser. De rättsliga åtagandena för faciliteten ska ingå före slutet av 2023 och utbetalningarna ska ske före slutet av 2026.

Beredningen av regeringens proposition

Den 21 juni 2021 tillsatte finansministeriet en arbetsgrupp (VN/13091/2021) för mandatperioden 23 juni 2021–31 december 2021 för att bereda ordnandet av förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av faciliteten för återhämtning och resiliens. Arbetsgruppens mandat förlängdes genom ett beslut av den 22 december 2021 (VN/13091/2021-VM-19) till den 30 april 2022. Arbetsgruppens uppgift var att bereda arrangemangen för samordning av, uppföljning av, beredning av begäran om utbetalning av, förvaltning av och tillsyn över samt granskning av genomförandet av planen för återhämtning och resiliens. Den 2 november 2021 tillsatte arbetsgruppen en undergrupp för beredning av den nationella lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av faciliteten för återhämtning och resiliens (VN/13091/2021-VM-18). Undergruppens uppgift var att stöda arbetsgruppens arbete samt bereda utformningen av

den nationella genomförandelagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av faciliteten för återhämtning och resiliens till en regeringsproposition. De ministerier som spelar en central roll för genomförandet av planen för återhämtning och resiliens (finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet) och Statskontoret var medlemmar i underarbetsgruppen. Arbetsgruppen sammanträdde fem gånger.

Utkastet till regeringens proposition var på remiss 21.12.2021–1.2.2022. Totalt 55 ministerier, ämbetsverk eller andra myndigheter som deltar i förvaltningen av faciliteten för återhämtning och resiliens ombads yttra sig: samtliga ministerier samt Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA), Energimyndigheten, Innovationsfinansieringsverket Business Finland och Business Finland Oy, Trafik- och kommunikationsverket (Traficom), Lantmäteriverket, Utbildningsstyrelsen och Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning, Finlands Akademi, Statskontoret, Statens revisionsverk, Trafikledsverket, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) samt NTM-centralerna och förvaltningscentret (KEHA-centret) och samtliga NTM-centraler och TE-byråer. Ett utlåtande begärdes dessutom av Ålands landskapsregering 21–25.3.2022.

Sammanlagt gavs 24 utlåtanden. Av ministerierna lämnades utlåtanden av utrikesministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet. Forsvarsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och statsrådets kansli meddelade att de inte hade något att uttala sig om. Av ämbetsverken och de övriga myndigheterna lämnades utlåtanden av Innovationsfinansieringsverket Business Finland, Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning, Kommunikationsverket, NTM-centralernas samt TE-byråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret), Lantmäteriverket, Utbildningsstyrelsen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland, Birkalands arbets- och näringsbyrå, Norra Österbottens arbets- och näringsbyrå, Sektionen för intern granskning i delegationen för intern kontroll och riskhantering, Finlands Akademi, Statskontoret, Statens revisionsverk, Trafikledsverket och Ålands landskapsregering. Begäran om utlåtande och de inlämnade utlåtandena har publicerats på <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM146:00/2021>.

2 Målet för EU-lagstiftningen och det huvudsakliga innehållet

Syftet med faciliteten för återhämtning och resiliens är att erbjuda medlemsstaterna ett betydande finansieringsstöd för offentliga investeringar och reformer och därigenom stöda återhämtningen för medlemsstaternas ekonomier och lindra de skadliga effekterna av COVID-krisen. Genom faciliteten är det möjligt för medlemsstaterna att ta sig an de ekonomiska och sociala utmaningar som ytterligare har förvärrats av COVID-pandemin. Huvudsyftet med faciliteten för återhämtning och resiliens är ett krav på att stödet ges till investeringar i grön och digital teknik och reformer.

I artikel 3 i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning- och resiliens finns det bestämmelser om facilitetens tillämpningsområde och de sex pelare som faciliteten grundar sig på. Pelarna är a) grön omställning, b) digital omställning, c) smart och hållbar tillväxt för alla, inbegripet ekonomisk sammanhållning, sysselsättning, produktivitet, konkurrenskraft, forskning, utveckling och innovation, och en välfungerande inre marknad med starka små och medelstora företag, d) social och territoriell sammanhållning, e) hälsa samt ekonomisk, social och institutionell resiliens, inbegripet med målet att bland annat öka krisberedskapen och kapaciteten för krishantering och f) strategier för nästa generation, barn och ungdomar, såsom utbildning och kompetens.

RP 65/2022 rd

Enligt artikel 4 är det allmänna målet för faciliteten bland annat att i samband med COVID-19-krisen främja unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning genom att förbättra medlemsstaternas resiliens, krisberedskap, anpassningsförmåga och tillväxtpotential. För att uppnå det allmänna målet är det särskilda målet för faciliteten att ge medlemsstaterna ekonomiskt bidrag i syfte att uppnå de delmål och mål för reformer och investeringar som anges i deras planer för återhämtning och resiliens.

I artikel 5 finns det bestämmelser om facilitetens övergripande principer. Stöd från faciliteten ska inte, förutom i vederbörligen motiverade fall, ersätta återkommande nationella budgetutgifter och ska respektera additionalitetsprincipen för unionsfinansiering. Faciliteten ska endast stödja åtgärder som respekterar principen orsaka inte betydande skada (do no significant harm, dnsH-principen). Kommissionen har gett ett tillkännagivande (2021/C 58/01) med teknisk vägledning om tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada inom ramen för förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens.

Enligt artikel 6 i förordningen kommer medlen för faciliteten från Europeiska unionens instrument för återhämtning. Räknat i priserna 2018 uppgår facilitetens medel till sammanlagt 672,5 miljarder euro, av vilket 312,5 miljarder används för finansiering som inte återbetalas och 360 miljarder euro som lån till medlemsstaterna.

Enligt artikel 8 i förordningen ska faciliteten genomföras av kommissionen genom direkt förvaltning i enlighet med de regler som antagits enligt artikel 322 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt EU:s budgetförordning ((EU, Euratom) 2018/1046) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten.

Enligt artikel 9 i förordningen kan reformer och investeringsprojekt få stöd från andra unionsprogram och unionsinstrument, under förutsättning att sådant stöd inte täcker samma kostnader.

Artikel 10 kopplar genomförandet av faciliteten till sund ekonomisk styrning. Rådet får på kommissionens framläggande helt eller delvis hålla inne åtagandena eller utbetalningarna bland annat om en medlemsstat har vidtagit otillräckliga korrigerande åtgärder vid alltför stora obalanser i underskottet.

I artikel 11 finns det bestämmelser om beräkningen av det högsta ekonomiska bidraget för varje medlemsstat. Enligt bilaga IV till förordningen är Finlands högsta ekonomiska bidrag 2,086 miljarder euro till verkliga priser. Det slutliga högsta ekonomiska bidraget för Finlands del fastställs före slutet av juni 2022 när den beräkning gällande finansiering som medlemsstaterna fått ur faciliteten uppdateras i enlighet med den faktiska ekonomiska utvecklingen.

I artikel 15 i förordningen finns det bestämmelser om ett låneavtal som ingås mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten.

I artiklarna 17–21 i förordningen finns det bestämmelser om utarbetandet av planer för återhämtning och resiliens, kommissionens bedömning av och förslag till, rådets genomförandebeslut om samt ändring av planerna för återhämtning och resiliens.

I medlemsstaternas plan för återhämtning och resiliens ska de landsspecifika rekommendationerna som getts inom ramen för den europeiska planeringsterminen ingå liksom även de nationella reformprogrammen, energi- och klimatplanerna, de regionala planerna för Fonden för rättvis omställning, genomförandeplanerna för ungdomsgarantin som getts inom den europeiska planeringsterminen samt unionsfondernas partnerskapsavtal och operativa program. Planen för

RP 65/2022 rd

återhämtning och resiliens ska bland annat innehålla de planerade delmålen, målen och indikatorerna och den preliminära tidtabellen för genomförandet av de åtgärder som ingår i planen. Planen bör dessutom innehålla en förklaring av planerna för effektiv uppföljning av planen för återhämtning och resiliens, inklusive bland annat konkreta åtgärder för att förhindra, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter i anknytning till användningen av medel beviljade ur faciliteten samt arrangemang för att undvika dubbel finansiering från faciliteten och andra unionsprogram.

Kommissionen gör en bedömning av den plan för återhämtning och resiliens som medlemsstaten lämnat in med de kriterier som nämns i artikel 18.3 i förordningen och genom tillämpning av dem i enlighet med bilaga V till förordningen. Enligt punkt 2.10 i bilaga V till förordningen görs en bedömning av om de arrangemang som den berörda medlemsstaten har föreslagit förväntas förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter vid användning av medel från faciliteten, inbegripet arrangemang som syftar till att undvika dubbel finansiering från faciliteten och andra unionsprogram. Enligt punkt 2.10 ska kommissionen beakta följande vid bedömningen enligt detta kriterium:

- Det interna kontrollsystem som beskrivs i planen för återhämtning och resiliens baseras på robusta processer och strukturer samt identifierar tydliga aktörer (organ/enheter) och deras respektive roller och ansvarsområden i utförandet av de interna kontrolluppgifterna; framför allt säkerställs lämplig åtskillnad av relevanta funktioner,
- Kontrollsystemet och andra relevanta arrangemang är adekvata, inbegripet insamling och tillgängliggörande av uppgifter om slutmottagarna enligt beskrivningen i planen för återhämtning och resiliens, särskilt för att förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter vid användning av medel från faciliteten,
- De arrangemang som beskrivs i planen för återhämtning och resiliens för att undvika dubbel finansiering från andra unionsprogram är adekvata och
- De aktörer (organ/enheter) som ansvarar för kontrollerna har laglig rätt och administrativ kapacitet och fullgöra sina roller och uppgifter.

Rådet godkänner på kommissionens föreläggande förslaget till genomförandebeslut, där de reformer och investeringsprojekt fastställs som medlemsstaten genomfört inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens samt delmålen, målen och finansieringsandelarna för dessa.

Enligt artikel 20 i förordningen ska kommissionens förslag till rådets genomförandebeslut också bland annat innehålla bestämmelser om arrangemangen och en tidsplan för övervakningen och genomförandet av planen för återhämtning och resiliens, de relevanta indikatorerna avseende uppfyllandet av de planerade delmålen och målen samt arrangemangen för att ge kommissionen fullständig tillgång till underliggande data. Enligt punkt 6 i artikeln ska de nämnda arrangemangen dessutom återspeglas i en operativ överenskommelse mellan den berörda medlemsstaten och kommissionen efter antagandet av rådets genomförandebeslut om planen för återhämtning och resiliens.

I artikel 22 i förordningen finns det bestämmelser om medlemsstaternas plikt att skydda unionens ekonomiska intressen. Enligt punkt 1 i artikeln ska medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen och för att säkerställa att användningen av medel i samband med åtgärder som stöds av faciliteten är förenlig med tillämplig unionsrätt och nationell rätt, i synnerhet vad gäller förebyggande, upptäckt och korrigerande av bedrägerier,

RP 65/2022 rd

korruption och intressekonflikter. För detta ändamål ska medlemsstaterna tillhandahålla ett effektivt och ändamålsenligt system för intern kontroll och återkrävande av utbetalningar som har skett på felaktiga grunder eller använts felaktigt. Medlemsstaterna kan förlita sig på sina ordinarie nationella system för budgetförvaltning för att genomföra faciliteten.

Med bedrägeri avses enligt artikel 22.1 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens enligt artikel 136.1 d i) i EU:s budgetförordning fastställd slutgiltig dom att personen eller enheten gjort sig skyldig till bedrägeri i den mening som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 (härefter *unionens bedrägeridirektiv*) och en handling som avses i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, vilken upprättats genom rådets akt av den 26 juli 1995. Unionens bedrägeridirektiv har genomförts med de ändringar i strafflagen och lagen om statens revisionsverk (lagarna 368/2019 och 369/2019) som ingick i RP 231/2018 rd.

Med korruption avses enligt artikel 22.1 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens korruption enligt artikel 136.1 d ii) i EU:s budgetförordning, enligt definitionen i artikel 4.2 i unionens bedrägeridirektiv eller bestickning i den mening som avses i artikel 3 i konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i, som upprättats genom rådets akt av den 26 maj 1997 (korruptionsfördraget), eller gärningar enligt artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF, eller korruption sådan den definierats i annan tillämplig lagstiftning. I Finland genomfördes konventionen 1997 med lagen om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om kamp mot korruption 864/2005 (FördrS 97/2005) samt verkställdes med en ändring i strafflagen 815/1998 (RP 46/1998 rd). I Finland genomfördes rambeslutet 2003 med en ändring i strafflagen 465/2005 (RP 8/2005 rd).

Med intressekonflikter avses i artikel 22.1 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens situationer i enlighet med artikel 61.1 i EU:s budgetförordning i samband med vilka det kan uppstå intressekonflikter mellan den aktuella personens egna intressen och unionens intressen. Enligt artikel 61.3 i budgetförordningen anses en intressekonflikt föreligga om en aktör i budgetförvaltningen eller en annan person enligt punkt 1, inklusive nationella myndigheter på olika nivåer, av familjeskäl, känslomässiga skäl, skäl som hänger samman med politisk eller nationell koppling, ekonomiskt intresse eller något annat direkt eller indirekt personligt intresse sätter en opartisk och objektiv tjänsteutövning på spel. Enligt artikel 61.2 i budgetförordningen ska om det föreligger risk för en intressekonflikt som inbegriper en anställd vid en nationell myndighet, personen i fråga underrätta sin närmaste överordnade. Enligt artikeln ska den berörda närmaste överordnade skriftligen fastställa om en intressekonflikt föreligger. Om en intressekonflikt konstateras ska den berörda nationella myndigheten säkerställa att personen i fråga avbryter all verksamhet i ärendet. Den berörda nationella myndigheten ska säkerställa att eventuella ytterligare lämpliga åtgärder vidtas i enlighet med tillämplig rätt. De metoder som krävs enligt budgetförordningen ska beaktas vid den faktiska förvaltningen av medlen för faciliteten för återhämtning och resiliens.

I artikel 22.2 i förordningen finns det bestämmelser om de förpliktelser för medlemsstaterna att skydda unionens ekonomiska intressen som införs i det låneavtal mellan kommissionen och medlemsstaten samt det avtal mellan kommissionen och medlemsstaten om åtaganden för det ekonomiska stödet som avses i artikel 15.2 och artikel 23.1. Enligt artikel 22.2 a i förordningen ska medlemsstaterna regelbundet kontrollera att den tillhandahållna finansieringen har använts och genomförandet skett korrekt i enlighet med alla tillämpliga regler, särskilt i fråga om förebyggande, upptäckt och korrigerande av bedrägerier, korruption och intressekonflikter. Enligt

RP 65/2022 rd

artikel 22.2 b ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, upptäcka och åtgärda sådana bedrägerier, korruption och intressekonflikter som skadar unionens ekonomiska intressen samt vidta rättsliga åtgärder för att återkräva medel som har använts felaktigt.

Enligt artikel 22.2 c ska till en begäran om utbetalning till kommissionen bifogas en förvaltningsförklaring om att medlen har använts för avsett ändamål, att de uppgifter som lämnats tillsammans med begäran om utbetalning är fullständiga, korrekta och tillförlitliga, och att de kontrollsystem som införts ger tillräckliga garantier för att medlen har förvaltats i enlighet med alla tillämpliga regler, särskilt regler för undvikande av intressekonflikter och förebyggande av bedrägerier, korruption och dubbel finansiering från faciliteten och andra unionsprogram i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning. Till begäran om betalning ska också ett sammandrag över utförda inspektioner med beskrivning av observerade brister och eventuellt vidtagna korrigerande åtgärder bifogas.

Enligt artikel 22.2 d ska medlemsstaterna i revisions- och kontrollsyfte samla in och säkerställa tillgång till namn på slutmottagarna av medel, namn på entreprenörer och underentreprenörer, uppgifter om de verkliga ägarna till mottagarna och huvudmännen för mottagarna av medel eller entreprenörerna samt en förteckning över eventuella åtgärder för genomförande av reformer och investeringsprojekt inom ramen för planen för återhämtning och resiliens och den offentliga finansieringen av dem.

Enligt artikel 22.2 e i förordningen ska medlemsstaterna uttryckligen tillåta kommissionen, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF), revisionsrätten och, i tillämpliga fall, Europeiska åklagarmyndigheten (EPPO) att utöva sina rättigheter enligt artikel 129.1 i budgetförordningen. Medlemsstaterna ska också ålägga alla slutmottagare av medel som har betalats ut för åtgärderna för genomförande av reformer och investeringsprojekt inom ramen för planen för återhämtning och resiliens samt alla andra personer eller enheter som deltar i genomförandet av dem, att uttryckligen tillåta EU:s organ att utöva sina i budgetförordningen fastställda rättigheter.

Enligt artikel 22.2 f i förordningen ska medlemsstaterna bevara dokumentation om planen för återhämtning och resiliens och genomförandet av den i enlighet med artikel 132 i budgetförordningen. Enligt artikel 132.1 i budgetförordningen ska mottagare bevara dokumentation och styrkande handlingar, inklusive statistik och annan dokumentation rörande finansiering, samt dokumentation och handlingar i elektroniskt format, under fem år efter slutbetalningen eller, om en sådan saknas, transaktionen i fråga. Om finansieringen gäller ett belopp på högst 60 000 EUR ska perioden vara tre år. Enligt punkt 2 ska dokumentation och handlingar som avser revisioner, överklaganden, tvister och skadeståndsanspråk rörande rättsliga åtaganden eller som avser utredningar av OLAF bevaras till dess att dessa revisioner, överklaganden, tvister, skadeståndsanspråk eller utredningar har avslutats. För dokumentation och handlingar som avser utredningar av OLAF ska skyldigheten att bevara tillämpas när dessa utredningar har delgetts mottagaren. Enligt punkt 3 ska dokumentation och handlingar bevaras i form av original eller be styrkta kopior eller på allmänt vedertagna databärare, inbegripet elektroniska versioner av originalhandlingar eller handlingar som enbart föreligger i elektronisk version. Om elektroniska versioner föreligger ska original inte krävas om sådana handlingar uppfyller tillämpliga rättsliga krav för att anses vara likvärdiga original och kunna användas vid revisioner.

Enligt artikel 22.5 i förordningen ges i avtal mellan en medlemsstat och kommissionen också kommissionen rätt att, vid bedrägeri, korruption eller intressekonflikt som påverkar unionens ekonomiska intressen och som inte har åtgärdats av medlemsstaten, eller vid allvarligt åsidosättande av en skyldighet som följer av sådana avtal, proportionellt minska stödet inom ramen för

RP 65/2022 rd

faciliteten och återkräva alla belopp som ska betalas till unionens budget eller begära återbetalning i förtid av lånet.

I artikel 23 finns det bestämmelser om ett avtal för det ekonomiska bidraget mellan kommissionen och en medlemsstat. När kommissionen har antagit ett genomförandebeslut enligt artikel 20 ingår kommissionen en överenskommelse om planen för återhämtning och resiliens med medlemsstaten. Finansieringsöverenskommelsen är en förutsättning för utbetalningar från faciliteten, inklusive utbetalning av förskott. Överenskommelsen mellan Finland och kommissionen trädde i kraft den 13 januari 2022. Finansieringsöverenskommelsen innehåller de i artikel 22 fastställda skyldigheterna för medlemsstaten och överenskommelsen innehåller dessutom noggrannare bestämmelser än förordningen om bland annat utarbetande och utbetalning av begäran om utbetalning (exempelvis modeller för begäran om utbetalning och den förvaltningsförklaring som ska lämnas in i samband med begäran) samt kommissionens rätt att dra av bidrag som beviljas ur faciliteten och återkräva belopp som ska återbetalas till unionens budget, om det är fråga om bedrägeri, korruption eller intressekonflikter som skadar unionens ekonomiska intressen och som medlemsstaten inte rättat till eller felaktighet i uppgifterna om begäran om betalning eller det verifierande materialet eller om ett allvarligt brott sker mot en förpliktelse i finansieringsöverenskommelsen. Med brott mot en förpliktelse i finansieringsöverenskommelsen hänvisas det till systematiska brister i medlemsstatens tillsynssystem eller omständigheter som påverkar rätten till stöd för någon enskild utgift. Bristerna kan beroende på situationen leda till ett avdrag som motsvarar felet eller till 100 %, 25 %, 10 % eller 5 % avdrag på Finlands hela finansiering.

Enligt artikel 24 i förordningen kan kommissionen göra utbetalningarna till medlemsstaten senast den sista dagen i december 2026. När delmålen och målen i planen för återhämtning och resiliens har uppnåtts ska medlemsstaterna presentera en begäran om utbetalning till kommissionen högst två gånger per år.

Enligt artikel 27 i förordningen ska medlemsstaterna två gånger per år inom ramen för den europeiska planeringsterminen rapportera om de framsteg som gjorts när det gäller att uppfylla sin plan för återhämtning och resiliens.

Enligt artikel 30 i förordningen ska kommissionen och medlemsstaten säkerställa effektiv samordning av faciliteten med unionens övriga finansieringsprogram. De bör säkerställa hur de olika instrumenten kompletterar varandra, synergierna, enhetlighet på den nationella och vid behov regionala nivån samt säkerställa samordningsmekanismer för att undvika dubblering.

Artikel 33 i förordningen innehåller bestämmelser om utövandet av delegeringen. Kommissionen ges befogenhet att före slutet av december 2021 anta sådana delegerade akter som kompletterar förordningen som avses i artikel 29.4 om fastställandet av gemensamma indikatorer och fastställa en metod för rapportering av sociala utgifter samt befogenhet att anta en i artikel 30.2 avsedd delegerad akt genom att fastställa resultattavlans närmare beståndsdelar. Kommissionen gav dessa förordningar den 28 september 2021 (kommissionens delegerade förordningar 2105/2021 och 2106/2021).

Artikel 34 i förordningen innehåller bestämmelser om finansieringsmottagarnas kommunikationsskyldigheter. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla varifrån finansieringen kommer och säkerställa unionsfinansieringens synlighet, bland annat genom att visa upp unionens emblem (EU flaggan) och en lämplig finansieringsförklaring med lydelsen ”Finansieras av Europeiska unionen – NextGenerationEU”. Finansieringsmottagarna ska tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland mediana och allmänheten.

Som helhet lämnar förordningen om medlen för faciliteten för återhämtning och resiliens utrymme för nationell rörelsefrihet gällande den nationella förvaltningen av och tillsynen över genomförandet av arrangemangen kring medlen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Den här uppfattningen stöds också av artikel 22.1 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, som anger att medlemsstaterna kan använda de normala nationella budgetförvaltningssystemen. Enligt kriterierna i bilaga V punkt 2.10 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens gällande facilitetens bedömningskriterier för planerna för återhämtning och resiliens samt den dialog som fördes med kommissionen i anknytning till beredningen av Finlands plan för återhämtning och resiliens har en bedömning dock gjorts att det är motiverat att i lämplig utsträckning skapa ett system, som motsvarar de i EU-lagstiftningen definierade EU-fondernas förvaltningssystem för förvaltning av och tillsyn över faciliteten, och exempelvis inte enbart förlita sig på den tillsyn och inspektion som en stödmyndighet enligt statsunderstödslagen eller en annan myndighet som beviljar stödet utför. Det här har beaktats i Finlands plan för återhämtning och resiliens, gällande vilken rådets genomförandebeslut trädde i kraft den 3 november 2021. Lagberedningen utgick från de grundläggande principerna i den av rådet godkända planen för återhämtning och resiliens i Finland.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 EU:s facilitet för återhämtning och resiliens

Kravet på att den nationella genomförandelagstiftningen ska skydda unionens ekonomiska intressen finns i artikel 22.2 och även i punkt 1 i samma artikel i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens, när utgångspunkten är det förvaltnings- och tillsynssystem över faciliteten för återhämtning och resiliens i flera nivåer som har beskrivits i den av rådet godkända planen för Finlands återhämtning och resiliens. I lagen föreskrivs det om de nationella myndigheter som deltar i förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av faciliteten för återhämtning och resiliens samt deras uppgifter liksom även ifrågavarande myndigheters rätt till uppgifter och inspektionsrätt.

Det kan även utan separat lagstiftning anses att det till finansministeriets verksamhetsområde hör att ingå det låneavtal som avses i artikel 15.2, ingå det avtal om åtagande för det ekonomiska bidraget som avses i artikel 23.1, ingå den operativa överenskommelse som avses i artikel 20.6, bereda Finlands begäran om utbetalning enligt artikel 24.2 samt ansvara för riktigheten i begäran om utbetalning och lämnande av den förvaltningsförklaring som ska bifogas i enlighet med artikel 22.2 c samt att ansvara för den rapportering som ålagts medlemsstaten enligt bestämmelserna i artikel 27 och 29.5. Av tydlighetsskäl är det dock motiverat att i lagen uttryckligen fastställa att dessa uppgifter hör till finansministeriet.

De statliga myndigheter som beviljar stöd i form av ekonomiskt stöd och de rättspersoner som utför de uppgifter som hör till statsbidragsmyndigheten för genomförandet av planen för återhämtning och resiliens ansvarar för beviljande av, utbetalning av, uppföljning av, tillsyn över och återkrav av stödet samt andra åtgärder i efterhand såsom föreskrivs i statsunderstödslagen eller enligt vad som fastställs speciallagstiftningen gällande stöd genom ekonomiskt stöd. På motsvarande sätt ansvarar de statliga myndigheter som beviljar stöd i form av lån för beviljandet av stödet i form av lån i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988) eller enligt vad som fastställs i speciallagstiftning gällande stöd i form av lån. Tillämpningen av unionens rätt och den nationella lagstiftningen på de stöd som beviljas ur faciliteten för återhämtning och resiliens ingår i de uppgifter som den myndighet som beviljar stödet redan har enligt gällande lagstiftning. Detta gäller också tillsynen över att det inte förekommer dubbel EU-finansiering för det projekt som får stödet. Därmed

behöver inga föreskrifter ges gällande de nämnda uppgifterna och befogenheterna för stödmyndigheten. Till stödmyndighetens uppgifter bör dock läggas till de uppgifter som krävs för den centraliserade nationella uppföljningen av medlen i faciliteten för återhämtning och resiliens, särskilt inlämnandet av de separat föreskrivna uppgifterna till den myndighet som ansvarar för den centraliserade nationella uppföljningen.

I faciliteten för återhämtning och resiliens är staten Finland den mottagare som avses i artikel 22.2 f i förordningen om en facilitet för återhämtning och resiliens och i artikel 132 i EU:s budgetförordning som denna hänvisar till. För att staten ska kunna fullgöra sina skyldigheter gentemot kommissionen är det nödvändigt att i den nationella lagstiftningen införa bestämmelser om en särskild skyldighet att bevara material om genomförandet av planen för återhämtning och resiliens under en specifik period samt eventuella förlängningar av denna. Bevaringsskyldigheten gäller inte enbart de myndigheter som deltar i förvaltningen av faciliteten och de rättspersoner som enligt lagen sköter uppgifter som ankommer på statsbidragsmyndigheten utan också de slutliga mottagarna av stöd ur faciliteten för återhämtning och resiliens, det vill säga de stödmottagare som avses i den föreslagna lagen. Stödmottagarens skyldighet att bevara materialet om projektet kan alltså vara längre än exempelvis bevaringstiden för bokföringsmaterial enligt 2 kap. 10 § i bokföringslagen (1336/1997).

Trots att det finns bestämmelser om EU-institutionernas befogenheter i EU-lagstiftningen bör i den nationella lagstiftningen vederbörlig ställning tas till kravet i artikel 22.2 e i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens enligt vilket medlemsstaterna uttryckligen tillåter kommissionen, Olaf, revisionsrätten och, i tillämpliga fall, Eppo att utöva sina rättigheter enligt artikel 129.1 i budgetförordningen samt ålägga samtliga slutliga mottagare av medel och alla övriga personer och enheter som deltar i genomförandet av de reformer och projekt som ingår i planen för återhämtning och resiliens att tillåta att EU-institutionerna har befogenhet att utöva de i budgetförordningen föreskrivna rättigheterna.

Den nationella lagstiftningen kan bedömas uppfylla de krav på förebyggande, observerande och åtgärdande av bedrägerier, korruption och intressekonflikter som krävs av medlemsstaten i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. Det finns bestämmelser som direkt eller indirekt anknyter till dessa i bland annat förvaltningslagen (434/2003, t.ex. bestämmelserna om jäv i 27–30 §), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, offentliga handlingar i myndighetsverksamheten och övrig offentlighet), statstjänstemannalagen (750/1994) samt i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (304/2003) (tjänstemannens och tjänsteinnehavarens skyldigheter), statsunderstödslagen 688/2001, t.ex. bestämmelserna om uppföljning av användningen av stödet, revision, avbrytande av utbetalning och återkrav) samt lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988, t.ex. bestämmelser om tillsynen över lån och bestämmande om återbetalning), revisionslagen (1141/2015) och för statens del lagen om statens revisionsverk (676/2000), bestämmelserna om intern kontroll som ingår i lagstiftningen om olika former av sammanslutningar (för statens del exempelvis 24 b § i lagen om statsbudgeten (423/1988) och 69 §–70 § i förordningen om statsbudgeten (1243/1992) samt strafflagen (39/1889, t.ex. bestämmelserna om givande av muta till tjänsteman eller riksdagsledamot i 16 kap., bestämmelserna om brott mot den offentliga ekonomin i 29 kap., bestämmelserna om givande och tagande av muta i näringsverksamhet i 30 kap. och bestämmelserna om tjänstebrott i 40 kap.).

Oaktat det som nämnts ovan föreslås det att det i lagen införs bestämmelser om vissa särskilda begränsningar för beviljande och utbetalning av stöd (10 § och 11 §). Dessa bestämmelser bedöms inte i sig vara nödvändiga för genomförandet av förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. De är dock ägnade att säkerställa att stöd endast betalas ut till dem som har

skött sina offentligrättsliga och privaträttsliga åligganden. Därmed kan bestämmelserna anses vara ägnade att förhindra oegentligheter och grå ekonomi.

3.2 Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenters rätt till information ur inkomstdatasystemet

Avsikten är en sektorövergripande stärkning av Navigatorerna, verksamhetsställena med låg tröskel för service till ungdomar, genom utbetalning av stöd till kommunerna ur Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens. Med faciliteten för återhämtning och resiliens finansieras Navigatorernas så kallade incitamentmodell, där incitament skapas för kommunerna att diversifiera Navigatorernas tjänster i synnerhet till social- och hälsovårdstjänster samt utbildningssektorn. Finansieringen av verksamheten 2021–2024 är i sin helhet 13 miljoner euro. Verksamheten grundar sig på statliga stöd som beviljas av arbets- och näringsministeriet.

Utbetalningen av incitamentsmodellen har anvisats närings-, trafik- och miljöcentralernas (NTM-centralerna) och arbets- och näringsbyråernas (TE-byråerna) utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret) för verkställighet. Utvecklings- och förvaltningscentret behöver uppgifter om lönerna för den nämnda personalen i sin verksamhet. Det är ändamålsenligt att utnyttja de möjligheter som inkomstdatasystemet erbjuder för att genomföra rätten till information.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att en lag om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens stiftas. Propositionen innehåller dessutom ett förslag till ändring av 2 § i lagen om Statskontoret samt ett förslag om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet.

Lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens kompletterar bestämmelserna i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens och den är nödvändig för genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens. Lagen innehåller bestämmelserna om de myndigheter som ansvarar för förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av faciliteten för återhämtning och resiliens samt den rätt till uppgifter och inspektionsrätt som krävs för att sköta uppgifterna. Finansministeriet är den nationella ansvariga myndigheten gentemot kommissionen och undertecknar bland annat den förvaltningsförklaring som fogas till den till kommissionen riktade begäran om utbetalning. Insamlingen av de av stödmyndigheterna inlämnade uppgifter som krävs för genomförande av planen för återhämtning och resiliens och rapporteringen till kommissionen sker i det centraliserade informationssystem som grundas på Statskontoret och Statskontoret utövar tillsyn över att uppgifterna är riktiga och fullständiga genom administrativa verifieringar och i sista hand genom inspektioner av stödmyndigheterna och stödmottagarna. Statskontoret är personregisteransvarig för det centraliserade informationssystemet. Finansministeriets finanscontrollerfunktion är på motsvarande sätt som i förvaltningsmodellen för ett flertal EU-fonder den oberoende revisor som ansvarar för revisionen av faciliteten för återhämtning och resiliens. Lagen innehåller också särskilda begränsningar för beviljande och utbetalning av stöd i situationer där stödmottagaren har underlåtit att sköta sina offentligrättsliga eller privaträttsliga betalnings-skyldigheter.

Det läggs till ett informativt tillägg i 2 § i lagen om statskontoret enligt vilken Statskontorets uppgift är att utföra de uppgifter som föreskrivs i lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens.

Det görs en temporär ändring i 13 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) enligt vilken uppgifter ur inkomstdatasystemet trots sekretessbestämmelserna får överlåtas till KEHA-centret. Ändringen effektiviserar utbetalningen till kommunerna av de stöd som anknyter till den i 3.2 beskrivna Navigator-verksamheten.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Allmänt

Enligt bilaga IV till förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens är Finlands andel av finansieringen ur faciliteten till verkliga värden högst 2,086 miljarder euro. Medlemsstaternas högsta ekonomiska bidrag bekräftas slutligt före utgången av juni 2022 när den uppdaterade beräkningen av de högsta ekonomiska bidragen uppdateras i enlighet med förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens.

Finlands andel av utbetalningen ur finansieringen av faciliteten för återhämtning och resiliens till priserna 2018 är uppskattningsvis 5,3 miljarder euro plus Finlands andel av räntorna på de lån som kommissionen lyfter för finansiering av faciliteten för återhämtning och resiliens (<https://vm.fi/elpymisvaline>). Ingen uppskattning av räntebeloppen har presenterats.

I statsbudgeten för 2021 ingår det sammanlagt 131 miljoner euro i anslag som motsvarar de medel som fås ur faciliteten för återhämtning och resiliens. Motsvarande anslag i statsbudgeten för 2022 uppgår till sammanlagt 637 miljoner euro under närmare femtio olika utgiftsmoment. Enligt planen för de offentliga finanserna för 2023–2026 hänförs av dessa anslag sammanlagt 619 miljoner euro till 2023, sammanlagt 422 miljoner euro till 2024, sammanlagt 197 miljoner euro till 2025 och sammanlagt 75 miljoner euro till 2026.

Lagförslagets direkta inverkan på myndigheternas verksamhet

Faciliteten för återhämtning och resiliens är en ny facilitet inom EU, vilket betyder att beviljandet och förvaltningen av stöd enligt den är en ny uppgift för stödmyndigheterna och andra myndigheter. Enligt stödmyndigheternas och de andra myndigheternas preliminära uppskattningar kommer genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens under facilitetens giltighetstid 2021–2026 att orsaka myndigheterna administrativa kostnader enligt nedanstående tabell, det vill säga cirka 74,7 miljoner euro och 723 årsverken på hela statens nivå. De administrativa kostnaderna för genomförandet finansieras delvis inom ramen för den normala finansieringen av ämbetsverkens och institutionernas normala omkostnader, delvis med nationella ökning av anslagen och delvis med medel ur faciliteten.

Förvaltnings- och tillsynskostnaderna per förvaltningsområde för stöd- och andra myndigheter inom förvaltningsområdena för genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens (preliminär uppskattning)	Totalt 2021-2026	
	euro (miljoner)	årsverken
Utrikesministeriet	0,05	0,5
Justitieministeriet	0,04	0,4
Inrikesministeriet	0,43	5
Finansministeriet	11,3	59
Undervisnings- och kulturministeriet	3,0	42
Jord- och skogsbruksministeriet	1,8	25
Kommunikationsministeriet	5,6	49,6
Arbets- och näringsministeriet	35,2	352
Social- och hälsovårdsministeriet	9,0	55
Miljöministeriet	8,4	135
Totalt	74,7	723

Propositionens direkta effekter på den som ansöker om stöd och stödmottagarna

Propositionen har som sådan inga direkta effekter på sökande och stödmottagare. Lagförslagen möjliggör dock genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens och öppnandet för betydande möjligheter att ansöka om stöd och tryggheten av att redan pågående stöd kan beviljas också i fortsättningen.

Indirekta effekter av lagförslaget - de centrala effekterna av genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens

Lagförslaget om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens har som sådant ingen direkt nationalekonomisk påverkan eller påverkan på den offentliga ekonomin och inte heller miljö- och klimatpåverkan eller jämställdhets- och jämlikhetspåverkan. Eftersom lagen dock är nödvändig för genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens behandlas här nedan i korthet hur Finlands plan för återhämtning och resiliens påverkar dessa.

Påverkan av planen för återhämtning och resiliens på nationalekonomin. Enligt finansministeriets uppskattning är det med planen för Finlands återhämtning och resiliens möjligt att öka Finlands bruttonationalprodukt med 0,5 procent fram till 2023. Majoriteten av påverkan sker genom s.k. spridningseffekt (spill-over). Planen för återhämtning och resiliens påverkar på kort och medellång sikt, men dessutom är målet framför allt att stärka den långsiktiga strukturella reformen och tillväxtpotentialen. De offentliga investeringarna förväntas inte enbart leda till strukturella reformer utan också stärka den långsiktiga tillväxten genom kapitalbildningen och den ökade produktiviteten. Den långsiktiga påverkan beror på hur väl allokeringen av investeringarna och reformerna lyckas och hur effektivt de genomförs. Enligt uppskattning kan faciliteten för återhämtning och resiliens på längre sikt höja nivån på bruttonationalprodukten med 0,0–0,8 %.

Påverkan av planen för återhämtning och resiliens på den offentliga ekonomin. Enligt Finlands plan för återhämtning och resiliens uppskattas påverkan av investeringarna i planen på den offentliga ekonomin vara liten, vilket betyder att den offentliga ekonomins stabilitet inte nämnvärt förbättras till följd av planen. De strukturella reformerna i planen som förbättrar sysselsättningsgraden (såsom exempelvis den nordiska arbetskraftsmodellen) eller åtgärder som ökar mängden arbetskraft (främjande av arbetsrelaterad immigration) ger dock förutsättningar för en moderat förbättring av stabiliteten i den offentliga ekonomin. Genom åtgärderna i planen främjas kostnadseffektiviteten inom social- och hälsovårdstjänsterna för att snabbare och effektivare kunna tillgodose behoven hos kunderna inom social- och hälsovårdstjänsterna. På längre sikt eftersträvar åtgärderna ett stävande av trycket på ökade utgifter som den åldrande befolkningen orsakar.

Miljö- och klimatpåverkan av planen för återhämtning och resiliens. Planen för återhämtning och resiliens ger ett brett stöd för målsättningarna i Parisavtalet och EU:s Green Deal, det vill säga programmet för den gröna given och genomförandet av dess olika delområden och strategier samt EU:s och Finlands ambitiösa mål för att uppnå kolneutralitet.

Av finansieringen till planen allokeras 50 procent till den gröna given, vilket är en betydligt större andel än vad faciliteten kräver. Detta mål på 50 procent stöder sig på riktlinjer om tyngdpunkten för användningen av faciliteten så att en betydande andel av investeringarna och reformerna till 100 procent stöder den gröna given och de har betydande effekt på de minskade utsläppen. Investeringarna i en helt grön övergång anknuter till energisystemets brytningspunkt, reformer och investeringar som stöder industrins gröna och digitala övergång samt kolsnåla lösningar för samhällen och trafiken, minskning av byggnadsbeståndets klimat- och miljöpåverkan samt hållbar miljö och lösningar som har sin grund i naturen. Dessutom stöder en betydande andel av FoTU-verksamheten till 100 procent den gröna övergången. Planen stöder inte direkt eller ens indirekt sektorer eller investeringar som har listats och bedömts stå i strid med principen "orsaka inte betydande skada".

Jämställdhets- och jämlikhetspåverkan av planen för återhämtning och resiliens. Ett genomsyrande syfte med planen för återhämtning och resiliens är att på ett brett plan främja jämställdheten. Målet för planen är att främja regional och social jämlikhet och jämställdhet mellan könen. Vid genomförandet av planen strävas det efter att främja jämställdhet mellan könen och förebygga diskriminering mellan könen horisontellt i enlighet med Europeiska unionens förordning om sociala rättigheter, FN:s mål för hållbar utveckling och den finska regeringens jämställdhetsprogram för jämställdhet mellan könen för 2020–2023. De åtgärder som ingår i planen har direkta och indirekta effekter på jämställdheten mellan könen. Till exempel stödet till förnyelse av de sektorer som lidit av coronakrisen är delvis riktat till kvinnodominerade sektorer. Likaså hänförs sig bland annat åtgärderna för välbefinnande i arbetet inom den offentliga sektorn och social- och hälsovårdssektorn till kvinnodominerade sektorer. Som indirekt påverkan kan exempelvis den påskyndade digitaliseringen och den förbättrade regionala tillgången till extremt snabba bredbandsanslutningar underlätta det av platsen oberoende arbetet och därigenom förbättra den regionala jämlikheten samt underlätta sammanjämkningen av arbete och familjeliv för kvinnor och män.

5 Remissvar

5.1 Lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens

Allmänt

Det ansågs allmänt att förslaget är viktigt och brådskande med tanke på att genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens och användningen av medel ur faciliteten redan har inletts. I flera utlåtanden önskade man att Statskontoret och finansministeriet så snabbt som möjligt ger stödmyndigheterna och ministerierna tillräckligt med vägledning.

I vissa utlåtanden fäste man uppmärksamhet vid de många nivåerna och trögheten i det föreslagna systemet för förvaltning och tillsyn samt de kostnader det kommer att orsaka myndigheterna. Lagförslaget har inte väsentligt ändrats utgående från utlåtandena utan det ansågs fortfarande att det är ändamålsenligt att bygga upp förvaltnings- och tillsynssystemet på den grund som planerades under beredningen av Finlands plan för återhämtning och resiliens.

De huvudsakliga konsekvenserna (avsnitt 4.2)

I flera utlåtanden föreslogs det att uppgifterna i den tabell i avsnitt 4.2 som beskriver stödmyndigheternas kostnader ska justeras eller att tabellen ska avlägsnas. Efter remissförfarandet har ministerierna granskat uppgifterna i tabellen för sina förvaltningsområden.

Specialmotivering (avsnitt 6)

Till följd av vissa utlåtanden har motiveringarna till 2 § (förhållande till annan lagstiftning) i lagen utvidgats.

Utrikesministeriet föreslog att begreppen stöd och stödmyndighet i 3 § ska ändras så att de inte täcker de medel ur faciliteten för återhämtning och resiliens som anvisats ministeriets eller ämbetsverkets omkostnadsmoment och som ministeriet eller ämbetsverket självt använder. En ändring av begreppet skulle kräva ändringar också i 6 § och 12 §. Eftersom det inte har ansetts vara ändamålsenligt att binda begreppen till det moment på vilket anslaget från faciliteten har budgeterats i statsbudgeten, har de nämnda begreppen inte ändrats till följd av utlåtandet. Stöd, stödmyndighet och begreppet stöd har däremot i övrigt preciserats.

Eftersom Finlands plan för återhämtning och resiliens redan har godkänts ansåg justitieministeriet att det verkar onödigt att inom ramen för 4 § 1 mom. 1 punkten till finansministeriet anvisa uppgiften med beredningen av planen för återhämtning och resiliens. Av informationsskäl har den här punkten dock lämnats oförändrad och dessutom gäller 1 punkten i momentet också beredningen av eventuella ändringar i planen för återhämtning och resiliens.

Finansministeriet föreslog att finansministeriets finanscontrollerfunktionens roll som oberoende granskare i 5 § och motiveringarna till paragrafen ges starkare betoning. Paragrafen har ändrats i enlighet med förslaget.

Statens revisionsverk ansåg att innehållet i sådan god revisionssed, som det föreslås att ska iakttas vid revisioner utförda av finanscontrollerfunktionen enligt 5 §, har en etablerad betydelse, vilket betyder att hänvisningen till god revisionssed antingen ska avlägsnas eller en motivering ges till varför det är nödvändigt att iaktta god revisionssed vid revisioner utförda av finanscontrollerfunktionen. Efter remissförfarandet har kravet på att god revisionssed ska iakttas ersatts med ett krav på att internationellt godkända revisionsstandarder ska iakttas vid revisionerna.

I vissa utlåtanden ansågs det att kravet i 6 § att stödmyndigheten administrativt ska skilja på sina uppgifter är oklart. Efter remissförfarandet har bestämmelsen förtydligats tekniskt och motiveringen har preciserats.

Arbets- och näringsministeriet och sektionen för intern granskning i delegationen för intern kontroll och riskhantering föreslog att man avlägsnar omnämmandet i 6 § 2 mom. att den interna revisionen kan vara den instans som ansvarar för tillsynen över medlen från faciliteten när genomförandet och övervakningen av de projekt som stödmyndigheten själv genomför är administrativt åtskilda. Enligt utlåtandena har den interna revisionen inte som uppgift att utöva tillsyn över att den interna kontrollen är tillförlitlig och tillräcklig utan att övervaka detta. Den föreslagna motiveringen har avlägsnats ur propositionen.

Finansministeriet och Statskontoret föreslog en precisering av arbetsfördelningen mellan dem. Enligt finansministeriet bör man överväga att ge Statskontoret mera omfattande rättigheter att meddela föreskrifter om detaljerna i förvaltningen och tillsynen. Finansministeriet ansåg dessutom att det skulle vara skäl att till Statskontorets uppgifter lägga till vägledning om förvaltningen av, uppföljningen av och tillsynen över facilitetsmedlen. KEHA-centret föreslog också att Statskontorets uppgifter borde kompletteras med anvisningar till stödmyndigheterna om genomförandet av planen för återhämtning och resiliens. Till följd av utlåtandena har Statskontorets uppgifter i 7 § kompletterats med vägledning om förvaltningen av, uppföljningen av och tillsynen över användningen av facilitetsmedlen.

Flera utlåtanden fäste uppmärksamhet vid begreppen ministeriets förvaltningsområde och ansvarsområde, som nämns i 8 §, och ett förtydligande önskades gällande ansvaret för tillsynen samt lämnandet av förvaltningsförklaring. Enligt utlåtandena krävs det i synnerhet precisering av de tväradministrativa situationerna, där projekt inom ramen för planen för återhämtning och resiliens som lyder under ett ministerium genomförs hos en stödmyndighet som lyder under ett annat ministeriums förvaltningsområde eller där stödmyndigheter som lyder under flera olika ministeriers förvaltningsområden genomför projektet. Efter remissförfarandet har paragrafen ändrats så att ministeriet lämnar in ministeriets förvaltningsförklaring för sitt ansvarsområde och inte för sitt förvaltningsområde.

Jord- och skogsbruksministeriet ansåg att det är mera ändamålsenligt att varje stödmyndighet lämnar in en förvaltningsförklaring direkt till finansministeriet och inte till ministeriet för det egna förvaltningsområdet. Motsvarande ändring borde också göras i 4 § 1 mom. 4 punkten. Förslaget har inte ändrats till följd av utlåtandet eftersom avsikten är att separat föreskriva om stödmyndighetens förvaltningsförklaring och om ministeriets förvaltningsförklaring. Undervisnings- och kulturministeriet och Finlands Akademi ansåg att också ett universitet i form av en stiftelse samt yrkeshögskolor i aktiebolagsform bör anses vara sådana offentligrättsliga juridiska personer för vilka begränsningarna för beviljande av stöd enligt 10 § och på motsvarande sätt begränsningarna för utbetalning enligt 11 § inte ska gälla. För tydlighetens skull har lagförslaget enligt utlåtandet ändrats så att begränsningarna för beviljandet av de nämnda stöden inte gäller universitet i form av en stiftelse.

Enligt motiveringarna till 12 § tillåter paragrafen inte stödmyndigheten att till Statskontoret anmäla, det vill säga överlåta, sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen eftersom det inte finns några separata bestämmelser om detta. Justitieministeriet ansåg att motsvarande gäller inte enbart särskilda kategorier av personuppgifter utan också i konstitutionellt hänseende känsliga personuppgifter och föreslog en komplettering av motiveringarna till lagstiftningsordningen i 12 § liksom även av motiveringarna till 13 §. Utlåtandet har beaktats för 12 §. Eftersom rätten att få och att lämna ut uppgifter är kopplad till kravet på nödvändighet och det i 13 § dessutom gäller rätten att få och att lämna ut uppgifter i enskilda fall görs avgränsningen inte i motiveringen till 13 §, medan det i 12 § är fråga om mera omfattande utlämnande av uppgifter till den centraliserade nationella uppföljningen som Statskontoret upprätthåller.

Till följd av justitieministeriets utlåtande har 13 § 3 mom. i lagförslaget förtydligats. I sak motsvarar den föreslagna bestämmelsen 75 § 3 mom. i lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik.

Inrikesministeriet föreslog att man som motvikt till de omfattande rättigheterna att få och att lämna ut uppgifter i 13 § och den omfattande behörigheten som gäller för den som utför inspektioner enligt 15 § och 16 § vid behov ska kunna trygga säkrandet av myndighetens sekretessintressen. Utlåtandet har inte resulterat i någon ändring av lagförslaget för 13 § eller motiveringarna till paragrafen i och med att rätten att få och lämna ut uppgifter i 13 § är knuten till ett krav på nödvändighet, eftersom den myndighet som ombeds lämna uppgifter genom att vägra lämna uppgifterna i sista hand kan lämna den andra myndighetens rätt att få uppgifter för avgörande vid domstol och eftersom de aktuella bestämmelserna är normala i stödlagstiftningen. Inte heller 15 § och 16 § har ändrats på basis av utlåtandet. De här bestämmelserna har också bedömts vara normala bestämmelser i anknytning till tillsynen över olika stöd.

Enligt justitieministeriets utlåtande är bestämmelserna om finansministeriets och Statskontorets inspektionsrättigheter i 15 § motstridiga. I enlighet med utlåtandet har Statskontorets inspektionsrätt begränsats så att den endast gäller finansministeriet i egenskap av stödmyndighet eller stödmottagare, men inte i den mån det gäller finansministeriets uppgifter som centraliserad nationell myndighet.

Justitieministeriet ansåg att man bör avgöra om det är möjligt att genom lagstiftningen begränsa behörigheten i 16 § för inspektören till rätten att inspektera nödvändiga uppgifter, eftersom det är ytterst varierande typer av uppgifter som kan vara objekt för inspektionen och det inte lär vara uteslutet att också personuppgifter av känslig natur är objekt för inspektionen. I detta avseende har förslaget inte ändrats. Motsvarande lösning har använts i exempelvis 74 § i lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (757/2021; herefter *lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik*) samt i 17 § i statsunderstödslagen, ingendera av dem har dock behandlats av grundlagsutskottet. Förslaget har dock inte ändrats enligt utlåtandet utan inspektörens behörighet gäller alla för inspektionen nödvändiga uppgifter.

Inrikesministeriet föreslog att den handräckning som fastställs i 17 § ska vara avgiftsbelagd såsom i den lag om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021–2026 (1125/2021) som inrikesministeriet har berett. Utlåtandet ledde inte till någon ändring i bestämmelsen, utan handräckningen är inte enbart gratis för Europeiska unionens behöriga organ, men också för de nationella myndigheterna.

Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning (avsnitt 9)

Justitieministeriet ansåg att det finns ytterst sparsamt med motiveringar till de ändamålsenliga förutsättningarna för en i 124 § i grundlagen avsedd överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter. Motiveringarna har trots det inte utvidgats till följd av utlåtandet. Den aktuella bestämmelsen gäller möjligheten att anlita en extern revisor eller annan inspektör och dennes hjälpreda vid utövandet av tillsynen över stödet. Den föreslagna bestämmelsen är ytterst väletablerad inom bidrags- och stödlagstiftningen och gör det möjligt för myndigheten att köpa in sådan specialexpertis som myndigheten eventuellt saknar, vilket bör anses vara ändamålsenligt.

I utlåtandet från Ålands landskapsregering föreslogs en komplettering av punkten om Ålands självstyrelse bl.a. genom en hänvisning till de internationella fördrag som ligger till grund för

självstyrelsen. I utlåtandet föreslogs dessutom vissa formuleringar i texten. Propositionen har inte ändrats till följd av utlåtandet.

5.2 Lagen om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

Specialmotiveringarna och motiveringen till lagstiftningsordningen har korrigerats och precisrats.

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreskrivs det om lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas på beviljandet och utbetalningen av stöd till projekt finansierade med medel ur Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens samt förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av projekten. Med ett projekt avses samtliga enskilda åtgärder som finansieras med medel ur faciliteten för återhämtning och resiliens oberoende av vilken den genomförande instansen är (t.ex. stödmottagaren, någon annan än mottagaren eller staten själv i enlighet med 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen).

Lagen tillämpas inte på ärenden i vilka landskapet Åland har lagstiftningsbehörighet i enlighet med (1144/1991) 18 § i självstyrelselagen för Åland. De rättsområden som anknyter till de sex grundpelarna i tillämpningsbestämmelsen för artikel 3 i förordningen om unionens instrument för återhämtning och resiliens hör huvudsakligen under landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet. Även de i Finlands plan för återhämtning och resiliens ingående åtgärder som vidtas på Åland berör ärenden som hör under landskapets lagstiftningsbehörighet (hälso- och sjukvård, utbildning och näringsverksamhet). Lagen tillämpas därmed inte på genomförandet av sådana i Finlands plan för återhämtning och resiliens ingående projekt där landskapet Åland ansvarar för genomförandet och inte heller på stöd där en stödmyndighet verksam på Åland ansvarar för beviljandet. Det är möjligt att med en överenskommelseförordning i enlighet med 32 § i självstyrelselagen på en riksmyndighet överföra sådana tillsyns- och inspektionsuppgifter som landskapsförvaltningen ansvarar för och som krävs enligt återhämtnings- och resiliensförordningen.

2 §. Förhållande till annan lagstiftning. Lagen är en speciallag för projekt som finansieras med faciliteten för återhämtning och resiliens. På projekt som finansieras med faciliteten för återhämtning och resiliens tillämpas också sådana bestämmelser om den aktuella stödmyndighetens verksamhet som finns i annan lagstiftning, om inget annat föreskrivs i den lag som nu stiftas. De bestämmelser som tillämpas på beviljandet av stöd och stödprocessen ingår i praktiken redan för det mesta i annan gällande lagstiftning. Den befintliga lagstiftningen kan också tillämpas på ett kompletterande sätt. Det här kan exempelvis vara fallet om det i annan lagstiftning finns bestämmelser gällande ett visst stöd som innehåller bredare begränsningar för beviljandet eller utbetalningen av stödet eller bredare rättigheter att få uppgifter och inspektionsrättigheter än i den lag som nu stiftas. Däremot får sådana bestämmelser i annan lagstiftning inte tillämpas där tillämpningen skulle betyda att rättigheterna och skyldigheterna i den lag som nu stiftas inte kommer att iakttas.

3 §. Definitioner. I 3 § finns det bestämmelser om lagens viktigaste begrepp.

Enligt 1 punkten avses med faciliteten för återhämtning och resiliens en i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens

RP 65/2022 rd

avsedd facilitet. I lagen används för förordningen termen förordningen om faciliteten för återhämtningen och resiliens.

Enligt punkt 2 avses med planen för återhämtning och resiliens den av Europeiska unionens råd godkända planen för återhämtning och resiliens för Finland.

Enligt punkt 3 avses med medel från faciliteten för återhämtning och resiliens de medel som anvisas Finland ur faciliteten för återhämtning och resiliens.

I 4 punkten definieras begreppet stöd. Det finns tre olika situationer för stöd i anknytning till användningen av de anslag ur faciliteten för återhämtning och resiliens som tagits in i statsbudgeten.

För det första är det fråga om ett stöd när en myndighet eller en instans som enligt lag sköter statsbidragsmyndighetens uppgifter beviljar finansiering för förverkligandet av ett projekt inom ramen för genomförandet av planen för återhämtning och resiliens till en stödmottagare utanför staten eller till en annan statlig myndighet. För det interna finansieringsförhållandet inom staten som rättsperson används i bestämmelsen ett begrepp enligt vilket det är fråga om finansiering beviljad till en annan statlig myndighet (i stället för ett statsstöd som beviljas med ett överklagbart förvaltningsbeslut om finansiering som motsvarar stödet).

Stödet kan också ges som varor. I sådana fall är det fråga om användning av det i bestämmelsen avsedda anslaget för genomförande av beslutet om stöd för anskaffning av varor eller tjänster. I Finlands plan för återhämtning och resiliens är ett exempel på ett sådant stöd det av Egentliga Finlands NTM-central beviljade gipsbehandlingsstödet för jordbruksmark, som på jordbrukarens ansökan beviljas som en avgiftsfri gipsbehandlingstjänst.

För det tredje kan en statlig myndighet för vilken de i bestämmelsen avsedda anslagen har införts i statsbudgeten eller för genomförandet anvisats i den detaljerade indelningen av budgeten själv genomföra projektet. I så fall är det fråga om ett projekt som stödmyndigheten själv genomför. Som begrepp hör också ersättandet av stödmyndighetens administrativa kostnader i den utsträckning som användningen av faciliteten för återhämtning och resiliens får användas för detta ändamål till gruppen projekt som stödmyndigheten själv producerat.

I punkt 5 definieras begreppet stödmyndighet. Med stödmyndighet avses för det första en statlig myndighet som beviljar stöd till en icke-statlig person eller till en annan statlig myndighet. Begreppet stödmyndighet täcker också en situation där en statlig myndighet använder anslag ur faciliteten för återhämtning och resiliens anvisade till myndigheten i statsbudgeten för ett projekt som myndigheten själv genomför. I så fall är den statliga myndigheten, i enlighet med principen om att uppgifterna ska skiljas på, både stödmyndighet och en i punkt 6 avsedd stödmottagare och på myndigheten tillämpas i så fall bestämmelserna för både stödmyndighet och stödmottagare. Bland ministerierna är de statliga myndigheter som använder stöd för sina egna projekt i Finlands plan för återhämtning och resiliens utrikesministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet samt bland ämbetsverken och institutionerna Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, Innovationsfinansieringsverket Business Finland, närings-, trafik- och miljöcentralerna, närings-, trafik- och miljöcentraler samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter, Energimyndigheten, Lantmäteriverket, Utbildningsstyrelsen, Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Finlands Akademi, arbets- och näringsbyråerna samt Trafikledsverket.

Till stödmyndigheterna hör utöver de statliga myndigheterna också sådana rättspersoner som med stöd i lag sköter statsbidragsmyndigheternas uppgifter och som beviljar stödmottagaren stöd eller som fattar beslut om att använda ett sådant anslag som avses i punkt 4 för ett projekt som rättspersonen själv genomför. I Finlands program för återhämtning och resiliens är Business Finland Oy, som verkar under Innovationsfinansieringsverket Business Finland en sådan instans.

I punkt 6 definieras begreppet stödmottagare. Med stödmottagaren avses i första hand en fysisk eller juridisk person, som stödmyndigheten har beviljat ett stöd. Såsom redan har nämnts kan en sådan stödmottagare också vara en annan statlig myndighet. Med stödmottagare avses dessutom stödmyndigheten i de fall då den använder anslagen i punkt 4 för ett projekt som den själv genomför.

4 §. *Finansministeriets uppgifter.* I paragrafen finns det bestämmelser om finansministeriets uppgifter i egenskap av nationellt ansvarig myndighet för planen för återhämtning och resiliens.

Enligt 1 mom. 1 punkten är finansministeriets uppgift att bereda förslaget till Finlands plan för återhämtning och resiliens och förslag till ändringar i planen samt lämna in förslagen till kommissionen. Eftersom Finlands plan för återhämtning och resiliens trädde i kraft den 3 november 2021 tillämpas bestämmelsen endast för beredningen av eventuella ändringar i planen för återhämtning och resiliens. Bestämmelsen är informativ, men betonar finansministeriets centrala, nationella roll i förvaltningen av planen för återhämtning och resiliens.

Enligt 1 mom. 2 punkten är finansministeriets uppgift att med kommissionen ingå ett i artikel 23.1 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens avsett avtal som gäller det ekonomiska bidraget till Finland och vid behov ett i artikel 15 i den förordningen avsett låneavtal. Bestämmelsen om låneavtal införs i lagen för att bestämmelsen ska vara komplett, trots att Finlands plan för återhämtning och resiliens åtminstone än så länge inte innehåller användning av stöd i form av lån utan endast som bidrag. Överenskommelsen om ekonomiskt bidrag ingicks med kommissionen den 13 januari 2022.

Enligt 1 mom. 3 punkten ska finansministeriet med kommissionen ingå en operativ överenskommelse enligt artikel 20.6 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. Enligt den aktuella punkten i artikeln gäller den operativa överenskommelsen bland annat arrangemangen kring uppföljning och genomförande av planen för återhämtning och resiliens samt tidtabellerna, indikatorerna i anknytning till bedömningen av hur målen och delmålen som ingår i planen har uppnåtts samt arrangemangen enligt vilka kommissionen får obegränsad tillgång till den nödvändiga bakgrundsinformationen.

Enligt 1 mom. 4 punkten hör det till finansministeriets uppgifter att ansvara för riktigheten i de uppgifter som i enlighet med artikel 22.2 c i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens ska ingå i begäran om utbetalning, lämna den förvaltningsförklaring som ska fogas till begäran om utbetalning samt lämna in begäran om utbetalning till kommissionen. Den förvaltningsförklaring som finansministeriet ger är det uttalande av medlemsstaten som avses i artikeln om att medlen har använts för det avsedda ändamålet, att de uppgifter som lämnats in i samband med begäran om utbetalning är fullständiga, korrekta och tillförlitliga samt att de använda tillsynssystemen ger tillräcklig säkerhet om att medlen har förvaltats i enlighet med alla tillämpliga bestämmelser och i synnerhet i enlighet med bestämmelserna om undvikande av intressekonflikter, förebyggande av bedrägerier, korruption och dubbel finansiering ur faciliteten och unionens andra program enligt principen om klanderfri finansförvaltning. I begäran om utbetalning ingår också en av finanscontrollerfunktionen enligt 5 § i lagen upprättad sammanfattning av utförda revisioner. Finansministeriet ansvarar dock för den sammanfattning av eventuella till

följd av revisionerna vidtagna korrigerande åtgärder, som enligt artikel 22.2.c ii i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens ska fogas till begäran om utbetalning. Beredningen av sammanfattningen av de korrigerande åtgärderna kan i enlighet med 4 § 3 mom. i lagen överföras på Statskontoret med en förordning av finansministeriet.

Enligt 1 mom. 5 punkten är det finansministeriets uppgift att ansvara för den rapportering som åläggs medlemsstaten i artiklarna 27 och 29.5 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. Bestämmelserna i den förstnämnda kräver rapportering av hur genomförandet av planen för återhämtning och resiliens framskrider två gånger i året i samband med EU:s planeringstermin, den senare gäller de gemensamma indikatorerna för planen för återhämtning och resiliens. Kommissionens delegerade förordning om gemensamma indikatorer 2106/2021 gavs den 28 september 2021.

Enligt 1 mom. 6 punkten hör det till finansministeriets uppgift att samordna, anpassa och styra det nationella genomförandet av planen för återhämtning och resiliens samt ansvara för de uppgifter som i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens åläggs medlemsstaten och som inte hör till någon annan myndighets uppgifter. Bestämmelsen betonar finansministeriets centraliserade roll i beredningen och genomförandet av planen för återhämtning och resiliens såvida något annat inte föreskrivs för någon uppgift. Finansministeriets styrning sker bland annat genom föreskrifter utfärdade med stöd i lagen.

I 2 mom. finns det bestämmelser om vissa bemyndiganden för finansministeriet att utfärda förordningar. Enligt momentet får finansministeriet utfärda förordning om beredningen av planen för faciliteten för återhämtning och resiliens och ändringar av den samt detaljerna för ordnandet av förvaltningen av, uppföljningen av och tillsynen över stödet. De sistnämnda bestämmelserna kan till exempel gälla upprättandet och upprätthållandet av en beskrivning av stödmyndighetens förvaltnings- och tillsynssystem, de principer som ska beaktas vid åtskillnaden av arbetsuppgifterna hos stödmyndigheten och detaljerna i förvaltningsförklaringen från ministeriets eller stödmyndighetens ledning.

Enligt 3 mom. får man på Statskontoret överföra uppgifter för verifiering av uppgifternas riktighet och uppgifter i anknytning till beredningen av begäran om utbetalning såsom upprättandet av ett sammandrag över sådana vidtagna korrigerande åtgärder som avses i 1 mom. 4 punkten, rapporteringsuppgifter som avses i 1 mom. 5 punkten och förvaltningsuppgifter av teknisk natur som omfattas av 1 mom. 6 punkten genom förordning utfärdad av finansministeriet. Det kan exempelvis vara uppgifter med verifiering av att förvaltningsförklaringarna från ansvarsområdets ministerier och stödmyndigheterna under dem är korrekta i samband med finansministeriets förvaltningsförklaring eller sammanfattningen av korrigerande åtgärder som vidtagits med anledning av den revision som bifogas till begäran om utbetalning (punkt 4), uppgifter i anknytning till andra rapporter eller utredningar som sänds till kommissionen (punkt 5) eller uppgifter av teknisk karaktär i anknytning till samordningen av den nationella planen för återhämtning och resiliens som faller på finansministeriet (punkt 6).

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om finansministeriets uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Motsvarande rätt att utfärda förordning ingår också i paragraferna om de övriga myndigheternas uppgifter.

5 §. Finanscontrollerfunktionens uppgifter. I paragrafen föreskrivs det om finanscontrollerfunktionens uppgifter. Finansministeriets finanscontrollerfunktion har som uppgift att i egenkap av oberoende övervakare granska de projekt som har finansierats med faciliteten för återhämtning och resiliens. I sin roll är funktionens verksamhet oberoende av de övriga myndighet-

RP 65/2022 rd

erna som deltar i förvaltningen och genomförandet av facilitetsmedlen och den ansvarar självständigt för revisionerna och rapporteringen av observationer. Innehållet i uppgiften motsvarar de uppgifter som tillsynsmyndighet över EU-program föreskriver för controllerfunktionen i olika lagar (t.ex. under programperioden 2021–2027 i 14 § i lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (756/2021)).

Enligt 1 mom. 1 punkten ska controllerfunktionen göra en revision av skötseln av de uppgifter som finansministeriet, Statskontoret, ministerierna och stödmyndigheterna har anvisats enligt den lag som nu stiftas. Till den externa och oberoende controllerfunktionens uppgifter hör att genom revisioner utöva tillsyn över alla de nationella myndigheter som enligt lagstiftningen har uppgifter i anknytning till de ur faciliteten för återhämtning och resiliens beviljade stöden samt uppföljning och tillsyn över dem. Till sin karaktär är den tillsyn som controllerfunktionen utövar över de operativa myndigheterna granskning av att lagstiftningen har följts.

Enligt 1 mom. 2 punkten är controllerfunktionens uppgift att göra en revision av om stödmottagarna har använt stödet i enlighet med de bestämmelser, föreskrifter och villkor som gäller för stödet och om de mål som satts upp för användningen av stödet har uppnåtts. Även tillsynen över stödmottagarna är till sin karaktär granskning av att lagstiftningen har följts.

Enligt 1 mom. 3 punkten ska controllerfunktionen informera finansministeriet, Statskontoret och förvaltningsområdets och ansvarsområdets ministerium om resultaten av en revision utförd enligt punkterna 2 och 3. Med anmälningsskyldigheten säkerställs det att de myndigheter som ansvarar för genomförandet av faciliteten får information om oegentligheter.

Enligt 1 mom. 4 punkten ska controllerfunktionen upprätta en sådan sammanfattning av de revisioner som genomförts som avses i artikel 22 c ii i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. Finansministeriet bifogar sammanfattningen till den begäran om utbetalning som lämnas in till kommissionen.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om utförandet av revisionerna. Revisionerna bör baseras på en revisionsplan och riskbedömning och de ska följa de internationellt godkända revisionsstandarderna. Beskrivningarna av metoderna och principerna för revisionerna och de använda internationella revisionsstandarderna definieras närmare i den revisionsstrategi som finanscontrollerfunktionen upprättar och som uppdateras enligt behov.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om finanscontrollerfunktionens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §. Stödmyndighetens uppgifter. Paragrafen innehåller bestämmelser om stödmyndighetens uppgifter.

Enligt 1 mom. 1 punkten ansvarar stödmyndigheten för uppgifterna i anknytning till beviljandet av stöd inom sitt ansvarsområde. Enligt den lag som nu stiftas sker beviljandet av stödet liksom även de övriga faserna i stödprocessen såsom utbetalningen av stödet, uppföljningen av användningen och eventuellt återkrav till följd av tillämpningsbestämmelsen i 2 § i den lag som nu stiftas utgående från annan lagstiftning som gäller stödmyndighetens verksamhet (exempelvis statsunderstödslagen, som tillämpas såsom allmän lag eller lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021–2028 (758/2021) eller utgående från dem båda) såvida avvikande bestämmelser inte ingår i den lag som nu stiftas eller i övrigt tillämplig lagstiftning.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska stödmyndigheten följa upp användningen av stödet i enlighet med bestämmelserna i 12 §, det vill säga bland annat anmäla de separat fastställda och föreskrivna

RP 65/2022 rd

uppgifterna om uppföljning av stödet till Statskontoret för den centraliserade nationella uppföljningen av genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Stödmyndigheten ansvarar också för att uppgifterna om användningen av stödet och hur de mål som ställts upp för stödet uppnåtts samt tillsynen över stödet och revisionen av det som anmäls till Statskontoret är kompletta och felfria och motsvarar innehållskraven i Statskontorets centraliserade informationssystem.

Enligt 1 mom. 3 punkten ska stödmyndigheten inom en av finansministeriet utsatt tidsfrist till ansvarsområdets ministerium lämna in stödmyndighetens förvaltningsförklaring enligt 4 § 1 mom. 4 punkten över beviljade stöd och stöd som myndigheten själv använt. Finansministeriets förvaltningsförklaring till kommissionen grundar sig på de motsvarande bekräftelserna över de beviljade stöden från samtliga stödmyndigheter.

Enligt 1 mom. 4 punkten ska stödmyndigheten upprätta och föra en beskrivning av förvaltnings- och övervakningssystemet för de stöd som stödmyndigheten beviljat och själv använt. En uppdaterad beskrivning av förvaltnings- och tillsynssystemet och revisioner av hur det genomförs bidrar för sin del till att verifiera att stödmyndighetens interna kontroll är korrekt organiserad.

I 1 mom. 5 punkten finns det bestämmelser om stödmyndighetens skyldighet att anmäla brott och andra oegentligheter i anknytning till användningen av medlen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Brotten ska anmälas till finansministeriet, finanscontrollerfunktionen, Statskontoret, förvaltningsområdets och ansvarsområdets ministerium, statens revisionsverk och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning anmäla sådana brott i anknytning till användningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens om vilka stödmyndigheten enligt 17 § 1 mom. i lagen om statens revisionsverk (676/2000) är skyldig att göra anmälan om brott samt andra oegentligheter som enligt Statskontorets beslut ska anmälas. Enligt den nämnda bestämmelsen får man låta bli att göra brottsanmälan endast om handlingen med beaktande av omständigheterna bör anses vara ringa.

En anmälan ska göras till de nämnda instanserna också vid andra oegentligheter som Statskontoret har föreskrivit att vid behov ska anmälas. Befogenheten att meddela föreskrift används om det visar sig vara nödvändigt exempelvis på grund av en överenskommelse om operativa arrangemang med kommissionen eller av andra orsaker. Begreppet oegentlighet hänvisar i enlighet med punkt 53 i den inledande texten till förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens till allvarliga brott mot bestämmelserna mot de åtgärder som stöds genom faciliteten, det vill säga bedrägerier, korrupcion och intressekonflikter eller allvarliga brott mot de skyldigheter som gäller överenskommelserna om finansieringsstöd. I enlighet med definitionen i artikel 1.2 i rådets förordning (EG, EURATOM) nr 2988/95 avses med oegentligheter avses varje överträdelse av en bestämmelse i gemenskapsrätten som är följden av en handling eller en underlåtenhet av en ekonomisk aktör och som har lett eller skulle ha kunnat leda till en negativ ekonomisk effekt för gemenskapernas allmänna budget eller budgetar som de förvaltar, antingen genom en otillbörlig utgift eller genom minskning eller bortfall av inkomster som kommer från de egna medel som uppbärs direkt för gemenskapernas räkning.

I 2 mom. finns det bestämmelser om stödmyndighetens skyldighet att för projekt som stödmyndigheten själv genomför internt, det vill säga administrativt, skilja på uppgifterna för beviljande av och tillsyn över stödet från uppgifterna i anknytning till genomförandet av projektet. Om stödmyndigheten inte fattar beslut om beviljandet av stöd för de projekt som myndigheten själv genomför ska den skilja på genomförandet av projektet och utövandet av tillsynen. Med kravet på att skilja på uppgifterna betonas det att den interna kontrollen av ett projekt som stödmyndigheten själv genomför och som finansieras med faciliteten för återhämtning och resiliens inte enbart kan grunda sig på normal förmansövervakning, som sker inom den organisatoriska enhet

som ansvarar för projektet. Momentet innehåller dessutom en förtydligande bestämmelse om att den stiftade lagen och förordningar och föreskrifter utfärdade med stöd i den tillämpas också på projekt som stödmyndigheten själv utför.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om stödmyndighetens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §. Statskontorets uppgifter. Det finns bestämmelser om Statskontorets uppgifter i paragrafen.

Enligt 1 mom. 1 punkten är Statskontorets uppgift att förvalta ett centraliserat, nationellt informationssystem för uppföljning av projekt som finansierats med medel från faciliteten för återhämtning och resiliens, i vilket de uppgifter som föreskrivs i 12 § eller med stöd av den paragrafen samlas. Eftersom de uppgifter som lämnas in till Statskontoret innehåller personuppgifter, som Statskontoret behandlar bland annat i sitt uppdrag enligt 2 punkten, är Statskontoret enligt denna lag även sådan personuppgiftsansvarig som avses i artikel 4.7 i EU:s allmänna dataskyddsförordning ((EU) 2016/679).

Enligt 1 mom. 2 punkten hör det till Statskontorets uppgifter att ge ministerierna och stödmyndigheterna vägledning om förvaltningen av, uppföljningen av och tillsynen över användningen av facilitetsmedlen. Statskontorets uppgift är dessutom att vägleda de i denna lag avsedda nationella myndigheterna vid inlämnandet av uppgifter enligt 12 § till det centraliserade informationssystemet.

Enligt 1 mom. 3 punkten ska Statskontoret verifiera att de av stödmyndigheterna inlämnade uppgifterna innehåller samtliga uppgifter som föreskrivs. Uppgiften är till sin karaktär en administrativ verifieringsuppgift.

Enligt 1 mom. 4 punkten ska Statskontoret för finansministeriet, finanscontrollerfunktionen samt Europeiska unionens behöriga institutioner, organ och byråer utgående från uppgifterna i systemet eller på annat sätt producera de uppgifter och utredningar som krävs för skötseln av deras lagstadgade uppgifter. Detta innebär framför allt framtagning av de uppgifter och utredningar som krävs för de nämnda myndigheternas tillsyns- och inspektionsuppgifter. Med stöd av informationssystemet producerar Statskontoret också för finansministeriet de nödvändiga uppgifterna för Finlands begäran om utbetalning.

Enligt 1 mom. 5 punkten ska Statskontoret utöva tillsyn över och verifiera genomförandet av planen för återhämtning och resiliens och användningen av facilitetsmedlen. Uppgiften inkluderar både administrativa granskningsuppgifter och egentliga inspektionsuppgifter. Statskontoret har rätt till de uppgifter (13 §) och den inspektionsrätt (15 §) som krävs för uppgiften. Statskontoret utövar tillsyn över såväl stödmyndigheterna och ministerierna som också över stödmottagarna.

Enligt 1 mom. 6 punkten ska Statskontoret utöva tillsyn över och verifiera att stödmyndigheten korrigerar fel och brister i förvaltningen eller i användningen av stödet som observerats i samband med tillsyn och inspektion utförd av Europeiska unionens behöriga institutioner, finanscontrollerfunktionen, finansministeriet, Statskontoret, ministerier eller stödmyndigheter. Statskontoret övervakar genomförandet av de korrigerande åtgärderna med både administrativa kontroller och vid behov genom inspektioner.

Enligt 1 mom. 7 punkten är Statskontorets uppgift att vid behov genom beslut ålägga stödmyndigheten vid behov genom beslut ålägga stödmyndigheten att inom utsatt tid korrigera fel och brister som Statskontoret observerar vid utförandet av verifierings- och tillsynsuppgifter för

vilka stödmyndigheten inte inom rimlig tid har vidtagit korrigerande åtgärder även om bristen eller felet redan tidigare har observerats vid tillsyn utövad internt av en av Europeiska unionens behöriga institutioner, organ eller byråer, finanscontrollerfunktionen, finansministeriet, ett ministerium eller en stödmyndighet. Statskontoret har dock inte tillgång till några administrativa tvångsmedel för befästande av sitt beslut. Statskontorets beslut har trots det allmän betydelse för tillsynen över faciliteten. Beslutet är ett sådant ställningstagande av tillsynsmyndigheten enligt vilket stödmyndighetens agerande inte är lämpligt.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om Statskontorets uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §. Ministeriets uppgifter. Det finns bestämmelser om ministeriets uppgifter i paragrafen.

Enligt 1 mom. har respektive ministerium till uppgift att utöva tillsyn över att stödmyndigheterna inom ministeriets förvaltningsområde och ansvarsområde på behörigt sätt genomför planen för återhämtning och resiliens. I anknytning till detta och även inom ramen för övervakningen av förvaltningen inom ministeriet enligt 68 § 1 mom. i grundlagen ska ministeriet inte enbart följa med hur stödmyndigheternas plan för återhämtning och resiliens framskrider inom ministeriets förvaltningsområde och sektor utan också exempelvis bedöma om stödmyndighetens förvaltnings- och tillsynssystem är ändamålsenligt samt vid behov också i större omfattning utöva tillsyn över genomförandet av stöden inom sitt förvaltningsområde och sektor. I anknytning till detta har ministeriet full rätt att få uppgifter (13 §) och också rätt att utföra inspektioner hos förvaltningsområdets och ansvarsområdets stödmyndigheter samt de stödmottagare som har fått stöd av stödmyndigheterna (15 §). Enligt 1 mom. ska ministeriet också inom utsatt tid till finansministeriet i enlighet med 4 § 1 mom. 4 punkten lämna in ministeriets förvaltningsförklaring över stöd som ministeriet och stödmyndigheter inom ministeriets ansvarsområde beviljat och som stödmyndigheterna själva använt.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om ministeriets uppgifter enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §. Skydd av Europeiska unionens ekonomiska intressen. Enligt paragrafen ska de nationella myndigheter som avses i 2 kap., dvs. i 4–8 § (finansministeriet, finanscontrollerfunktionen, stödmyndigheterna, Statskontoret och ministerierna) vid skötseln av uppgifter enligt den föreslagna lagen på behörigt sätt beakta skyddet av Europeiska unionens ekonomiska intressen. Genom bestämmelsen betonas myndigheternas skyldighet att skydda unionens ekonomiska intressen på det sätt som avses i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens.

10 §. Begränsningar i beviljandet av stöd. I paragrafen finns det bestämmelser om vissa begränsningar i beviljandet av stöd samt möjligheten att avvika från detta av särskilt vägande skäl. Som huvudregel för beviljandet av behovsprövade stöd gäller att stödmottagaren på ett korrekt sätt har skött sina offentligt- och privaträttsliga skyldigheter. I regel betyder bestämmelsen att stöd inte kan beviljas, om det av ansökan om stöd och av en utredning kring ansökan framgår att någon av de begränsningar för beviljande av stöd som har listats i bestämmelsen gäller för den som ansöker om stödet. Motsvarande slag av bestämmelser ingår i nuläget i den sektorsspecifika stödlagstiftningen.

De begränsningar för beviljande av stöd som fastställs i 1 mom. gäller ett i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) avsett annat företag eller organisation och stiftelse än en offentlig- eller privaträttslig juridisk person och ett universitet i form av en stiftelse. Till företagen och organisationerna i 3 § i företags- och organisationsdatalagen hör bland annat öppna bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, föreningar, stiftelser och andra privaträttsliga juridiska personer,

RP 65/2022 rd

europabolag, europaandelslag, en europeiska ekonomiska intressegrupperingar, närings- eller beskattningssammanslutningar som avses i inkomstskattelagen (1535/1992) samt en fysisk person och ett dödsbo som utövar näringsverksamhet. Därmed gäller bestämmelserna exempelvis aktiebolag, föreningar, stiftelser och fysiska personer som utövar näringsverksamhet. Bestämmelserna tillämpas däremot inte på offentligrättsliga juridiska personer. Utanför tillämpningsområdet faller staten och statliga inrättningar, kommuner, samkommuner, församlingar och andra religionssamfund samt andra offentligrättsliga juridiska personer såsom ett offentligrättsligt universitet samt för tydlighetens skull genom ett separat omnämnande ett universitet i form av en stiftelse. Fysiska personer som inte driver näringsverksamhet, exempelvis personer som lyfter stipendier, omfattas inte heller av tillämpningsområdet.

Enligt 1 mom. 1 punkten får stöd inte beviljas om sökanden under det år som ansökan blev anhängig eller under de tre föregående kalenderåren upprepade gånger eller i betydande grad försummat att sköta registrerings-, anmälnings- eller betalningsförpliktelser som gäller skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som tas ut av Tullen och förpliktelserna fortfarande inte har uppfyllts när ansökan om stöd görs. Vid bedömningen av försummelsen ska stödmyndigheten fästa uppmärksamhet vid om försummelsen skett upprepade gånger och storleken på beloppet i euro. Försummelse med betalningarna ska ha skett upprepade gånger och i betydande grad. Enstaka försummelser med anmälningar, som kan jämföras med glömska eller slarv eller till sin storlek små försummelser med betalningarna kan i allmänhet inte utgöra ett hinder för beviljande av stödet. Det är inte fråga om en försummelse om en av skattemyndigheten godkänd betalningsplan för skötsel av skatte- och avgiftsförsummelser har upprättats och den har följts.

Enligt 1 mom. 2 punkten får stöd inte beviljas om sökanden har skulder som är större än ringa och som är föremål för utsökning eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder. Små skulder som utmäts får inte vara ett hinder för beviljande av stödet.

Enligt 1 mom. 3 punkten får stöd inte beviljas om sökanden har försatts i konkurs eller ett ärende som gäller försättande av sökanden i konkurs är anhängigt vid domstol.

Enligt 1 mom. 4 punkten får stöd inte beviljas om sökanden har underlåtit att iaktta ett beslut om återkrav av statsunderstöd fattat med stöd av 21 eller 22 § i statsunderstödslagen eller med stöd av någon annan lag. Beviljandet av ett nytt stöd till en sökande som inte har återbetalat återkrav på statsstöd kan inte utan särskilt vägande skäl anses vara ändamålsenligt. Detsamma gäller försummelser mot skyldigheterna i punkterna 5 och 6. I den första punkten gäller det underlåtenhet att iaktta ett sådant åläggande om omedelbar återbetalning av ett statligt lån eller en del av ett statligt lån som beviljats sökanden som meddelats sökanden genom beslut med anledning av sökandens svikliga eller felaktiga förfarande eller sökandens försummelse. Den senare punkten gäller underlåtenhet att iaktta ett i 1 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001) avsett beslut om återkrav av stöd.

Enligt 2 mom. får stödmyndigheten med avvikelser från bestämmelserna i 1 mom. bevilja stöd, om det av synnerligen vägande skäl är ändamålsenligt. Det kan bland annat handla om en oförutsägbar och plötslig förändring av omständigheter som inte var förutsebara, såsom covid-19-pandemin. Att bevilja ett stöd i fall med väsentliga försummelser av skyldigheterna är dock exceptionellt och bör alltid grunda sig på en motiverad och dokumenterad utvärdering av det aktuella fallet.

Stödmyndigheten kan på olika sätt sträva efter att försöka avgöra om någon av begränsningarna i 10 § 1 mom. föreligger. I princip räcker det med att be sökande lämna uppgifterna. Om sökande

lämnar väsentligt felaktiga uppgifter leder det till återkrav av ett stöd som getts i form av stöd enligt 21 § 3 punkten i statsunderstödslagen. I lindrigare situationer bör återkrav av ett behovsprövat statsstöd övervägas med stöd i 22 § i statsunderstödslagen. Om det gäller ett stöd i form av ett lån som beviljats på väsentligt felaktiga grunder får krav ställas på att lånet omedelbart ska återbetalas grundat på 7 § 1 mom. i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988).

Vid behov kan stödmyndigheten undersöka begränsningarna för beviljande av stöd hos olika myndigheter med stöd i sin rätt att få uppgifter. Den myndighet som beviljar stödet har också möjlighet att av enheten för utredning av grå ekonomi begära en sådan fullgöranderapport som avses i 5 § i lagen om enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) förutsatt att stödmyndigheten med utredningsenheten har ingått ett avtal om utarbetande av fullgöranderapporter och att stödmyndigheten har tillgång till det för detta ändamål nödvändiga gränssnittet i informationssystemet. I fullgöranderapporten beskrivs det hurdan verksamhet och ekonomi en organisation eller en organisationsanknuten person samt en organisation eller organisationsanknuten person med direkt eller indirekt koppling till de förstnämnda har och hur de fullgör sina skyldigheter i anknytning till skatter, lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och avgifter som tullen tar ut. Med fullgöranderapporterna är det möjligt att avgöra om det finns någon sådan begränsning för beviljande av stödet som avses i 10 § 1 mom. punkterna 1–3.

Målet är att inom ramen för det hos finansministeriet pågående digitaliseringsprojektet för statsstöd skapa ett för alla statsbidragsmyndigheter gemensamt gränssnitt för förfrågningar till utredningsenheten som skulle vara tillgängligt 2023. Målet är dessutom att det i fortsättningen ska vara möjligt att ur informationssystemet på ett ställe kontrollera om den som ansöker om stöd har försummat något av en statsbidragsmyndighet fattat, lagakraftvunnet beslut om återkrav av statsstöd.

11 §. Begränsningar i utbetalningen av stöd. I paragrafen finns det bestämmelser om begränsningar i utbetalningen av stödet där avsikten är att helt eller delvis betala ut ett stöd eller överlåta ett stöd i form av en vara först senare än utan dröjsmål efter det att beslutet om stöd fattades. För att underlätta den administrativa bördan gäller paragrafen endast stöd som uppgår till minst 50 000 euro. I övrigt sammanfaller begränsningarna i utbetalningen med begränsningarna i beviljandet av stödet. Ett stöd får inte utan särskilt vägande skäl betalas ut eller ett stöd i form av vara överlåtas utan en efter beslutet om stödet erhållen ny utredning i ärendet, om utbetalningen eller överlåtelsen av ett stöd på minst 50 000 euro helt eller delvis betalas ut efter det att stödbeslutet fattades och det i utbetalningsskedet föreligger en begränsning för beviljande av stödet till stödmottagaren. Stödmyndigheten får dock avvika från detta av särskilt vägande skäl, det vill säga på motsvarande grunder som vid det ursprungliga beviljandet av stödet. Bestämmelsen tryggar att ett till sitt värde betydande stöd inte utbetalas eller överlåts till en sådan stödmottagare som inte längre uppfyller kraven för mottagande av stöd. I princip räcker det också vid utbetalningen av stödet att stödgivaren ber om de nödvändiga uppgifterna av stödmottagaren.

12 §. Centraliserad nationell tillsyn över användningen av stöd. I paragrafen finns det bestämmelser om den nationella tillsynen över användningen av stöd och ett informationssystem för ändamålet. För uppföljningen av och tillsynen över genomförandet av planen för återhämtning och resiliens grundas det ett i 7 § 1 mom. 1 punkten avsett nationellt informationssystem där uppgifterna om genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens uttömmande samlas in.

I 1 mom. finns det bestämmelser om de uppgifter som stödmyndigheten inom ramen för uppföljningen av och tillsynen över användningen av stödet ska registrera i det använda (egna eller

av en annan myndighet ägda eller i den personuppgiftsansvarigas) informationssystemet och trots sekretessbestämmelserna anmäla till Statskontoret för genomförande av den centraliserade nationella uppföljningen av och tillsynen över planen för återhämtning och resiliens. Vid förvaltningen av planen för återhämtning och resiliens utnyttjar man i princip stödmyndigheternas existerande informationssystem eller informationssystem som stödmyndigheten använder och de för uppföljningen av och tillsynen över användningen av stödet nödvändiga uppgifterna ska registreras i dessa. Det är nödvändigt att införa bestämmelser om nödvändiga uppgiftsgrupper som inte nödvändigtvis i nuläget komplett ingår i datainnehållet i de existerande informationssystemen för uppföljningen av och tillsynen över projekt som finansieras med faciliteten för återhämtning och resiliens. Till de sekretessbelagda uppgifter som anmäls till Statskontoret hör exempelvis vissa personuppgifter och uppgifter om projekten som innehåller företagens affärshemligheter.

Enligt 1 mom. 1 punkten är de uppgifter som ska följas upp och anmälas till Statskontoret uppgifter om ansökan, beviljande, utbetalning, uppföljning, upphörande med utbetalning, återbetalning, inspektioner, återkrav och andra följdåtgärder i fråga om stöd, inbegripet behövliga uppgifter om bedömning och uppföljning av genomförandet av principen orsaka inte betydande skada enligt artikel 2.6 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens. Uppgifterna om förvaltningen av stödet är nödvändiga för åtgärderna för uppföljningen av planen för återhämtning och resiliens samt för hur finansieringen av åtgärderna framskrider. Uppgifterna om finansieringsutfallet ska bland annat rapporteras i samband med begäran om utbetalning som lämnas in till kommissionen och de utgör en del av det nedan nämnda informationsmaterial som visar hur delmålen och målen har förverkligats. Uppgifterna är också nödvändiga för den tillsyn som Statskontoret, finansministeriet och ministeriet utövar och för genomförandet av de revisioner som finanscontrollerfunktionen utför och exempelvis också för att kunna genomföra stickprov vid projektinspektionerna. Enligt artikel 2.6 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens avses med principen "orsaka inte betydande skada" att man inte stödjer eller bedriver ekonomisk verksamhet som medför betydande skada för något som helst miljömål, i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088. Bedömningen och uppföljningen av principen om orsaka inte betydande skada ingår i det material som medlemsstaterna vid behov ska lämna in till kommissionen med det material som verifierar begäran om utbetalning. Bestämmelserna om det vid behov verifierande materialet föreskrivs åtgärdsspecifikt i den operativa överenskommelsen om ordnandet av faciliteten för återhämtning och resiliens mellan Finland och kommissionen.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska stödmyndigheten registrera uppgifter om hur delmål och mål i planen för återhämtning och resiliens förverkligats genomförts i det använda informationssystemet och till Statskontoret anmäla uppgifterna om hur delmålen och målen genomförts i enlighet med planen för återhämtning och resiliens. Uppgifterna om hur delmålen och målen har uppnåtts, inklusive verifierande handlingar och rapporter, är nödvändiga för upprättandet och verifiering av den begäran om utbetalning som Finland lämnar in till kommissionen. Bestämmelserna om de uppgifter och det verifierande material som krävs för begäran om utbetalning ingår i den operativa överenskommelsen i faciliteten för återhämtning och resiliens mellan Finland och kommissionen, där dessa i detalj definieras separat för varje åtgärder i planen.

Enligt 1 mom. 3 punkten ska de uppgifter som avses i artikel 22.2 d i–iv i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens registreras och anmälas till Statskontoret. Artikel 22.2 d i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens kräver att de uppgifter som ingår i d i–iv samlas in och görs tillgängliga.

Artikel 22.2 d i i förordningen om inrättandet av faciliteten för återhämtning och resiliens avser namnet på den slutliga stödmottagaren. Med den slutliga stödmottagaren avses mottagaren av stödet eller lånet. Om stödet gäller användningen av ett anslag som motsvarar medlen i faciliteten för återhämtning och resiliens som tagits med i statsbudgeten för anskaffning av vara eller tjänster är stödets slutliga mottagare den stödmottagare för vilken anskaffningen av varan eller tjänsten görs. Stödmyndigheterna är de slutliga stödmottagarna i de fall då de använder anslagen för ett projekt som de själva genomfört.

Artikel 22.2 d ii i förordningen om inrättandet av faciliteten för återhämtning och resiliens kräver att man samlar in och gör tillgängligt namnet på entreprenören och underentreprenören, om slutmottagaren av medel är en upphandlande myndighet i enlighet med unionsrätt eller nationella rätt avseende offentlig upphandling. Punkten gäller sådana projekt där den slutliga mottagaren är en sådan upphandlande enhet som avses i 5 § i *lagen om offentlig upphandling och koncession* (1397/2016). Upphandlande enheter är statens, välfärdsområdenas, välfärdssamkommunernas, kommunernas och samkommunernas myndigheter, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan och deras församlingar samt andra myndigheter, statliga affärsverk, offentlighetsrättsliga inrättningar som omfattas av upphandlingslagen samt vilken som helst upphandlare när den har fått över hälften av värdet på upphandlingen i stöd av den nämnda upphandlingsenheten. Om den slutliga mottagaren av medlen är en sådan upphandlande enhet som avses i 5 § i upphandlingslagen och om det inom ramen för det projekt som finansieras ur faciliteten för återhämtning och resiliens görs offentliga anskaffningar bör stödmyndigheten samla in och till Statskontoret meddela namnet på de uppdragsgivare och eventuella underentreprenörer som valts via upphandlingen. I praktiken bör man samla in och till Statskontoret utöver namnet på den som fått uppdraget och underleverantörerna också meddela fo-numret eller en annan identifierande beteckning.

Artikel 22.2 d iii i förordningen om inrättandet av faciliteten för återhämtning och resiliens gäller de förnamn, efternamn och födelsedatum för den eller de verkliga huvudmännen för den slutliga mottagaren av medel i d i och uppdragsgivarnas verkliga ägare och förmånstagarna i d ii som stödmyndigheten ska samla in och anmäla till Statskontoret. Med sekundär ägare och förmånstagare avses de i artikel 3.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, härafter *penningtvättsdirektivet*, avsedda instanserna. I den finländska lagstiftningen finns definitionen av verklig förmånstagare i 1 kap. 5–7 § i *lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism* (444/2017), härafter *lagen om penningtvätt*. Patent- och registerstyrelsen upprätthåller ett register över förmånstagare inom ramen för registret om bolagsformer där man samlar uppgifterna om sammanslutningarnas verkliga ägare och förmånstagare. Det finns bestämmelser om registrering av företagets verkliga förmånstagare i handelsregisterlagen (129/1979), bestämmelser om registrering av en förenings styrelseledamöter i föreningslagen (503/1989), bestämmelser om registrering av styrelseledamöter i trossamfund i religionsfrihetslagen (453/2003) och bestämmelser om registrering av en stiftelses styrelseledamöter och medlemmar i förvaltningsrådet i stiftelselagen (487/2015).

Enligt artikel 3.6 i penningtvättsdirektivet avses med ägare och huvudman en eller flera fysiska personer som ytterst äger en sammanslutning och i den använder sitt bestämmande inflytande eller en eller flera fysiska personer för vilka affärstransaktionen utförs eller verksamheten utövas. För sammanslutningarnas del avses de personer som äger över 25 % av aktierna, rösträtterna eller ägarandelen direkt eller indirekt genom ett annat företag eller en annan sammanslutning eller på annat sätt har bestämmande inflytande. Om ägaren och förmånstagaren inte går att identifiera (det nämnda tröskelvärdet på 25 % ägande inte överskrids eller identifieringen inte

lyckas) avses med verklig ägare och förmånstagare en eller flera fysiska personer som sitter i den högsta ledningen. Enligt 5 § 4 mom. i lagen om penningtvätt ska som verklig förmånstagare betraktas styrelsen för eller ansvariga bolagsmän, verkställande direktören eller en person i motsvarande ställning i den juridiska person som granskas. Enligt 7 § i lagen om penningtvätt betraktas som verkliga förmånstagare i ideella föreningar enligt föreningslagen (503/1989) styrelsemedlemmar som är antecknade i föreningsregistret. Som verkliga förmånstagare i religions-samfund enligt religionsfrihetslagen (453/2003) betraktas styrelsemedlemmar som är antecknade i registret över religionssamfund. Som verkliga förmånstagare i stiftelser enligt stiftelselagen (487/2015) betraktas styrelseledamöter och förvaltningsrådsledamöter som är antecknade i stiftelseregistret. Som verkliga förmånstagare i bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag enligt lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) betraktas styrelseledamöter som är antecknade i handelsregistret. Med ägare och förmånstagare avses inte i de ovanstående fallen ägare och förmånstagare i ett bolag som är objekt för handel på en reglerad marknad.

Artikel 22.2 d iv i förordningen om inrättandet av faciliteten för återhämtning och resiliens avser en förteckning över eventuella åtgärder för genomförande av reformer och investeringsprojekt inom ramen för planen för återhämtning och resiliens, det totala offentliga finansieringsbeloppet för dessa åtgärder, med angivande av det belopp som betalats ut inom ramen för faciliteten och andra unionsfonder. Med förteckningen över eventuella åtgärder för genomförande av reformer och investeringsprojekt inom ramen för planen för återhämtning och resiliens avses en förteckning över de individuella projekt som finansierats ur faciliteten för återhämtning och resiliens. I Finland avser det här projekt som stödmyndigheten själv genomfört samt för stödet i form av stöd, lån och varor den i det slutliga beslutet om beviljandet specificerade stödmottagarens projekt. Med offentlig finansiering avses all finansiering som allokerats till projektet från offentliga finansieringskällor, också nationell finansiering. I praktiken bör uppgifterna i iv kunna sammanställas och rapporteras utgående från de uppgifter om projektet som avses i 1 mom. 1 punkten.

Enligt 1 mom. 4 punkten ska även uppgifterna om de gemensamma indikatorer som avses i artikel 1 f i kommissionens delegerade förordning (2021/2106) om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens genom fastställande av gemensamma indikatorer och närmare beståndsdelar i resultattavlan för återhämtning och resiliens samlas in och registreras. Dessa fjorton indikatorer, som anges i bilagan till förordningen, gäller besparingar i årsförbrukningen av primärenergi, ytterligare operativ kapacitet installerad för förnybar energi, Infrastruktur för alternativa bränslen (tank- eller laddningsstationer), antal människor som omfattas av åtgärder för skydd mot översvämningar, okontrollerade skogsbränder och andra klimatrelaterade naturkatastrofer, ytterligare bostäder med internetanslutning via nät med mycket hög kapacitet, företag som får stöd att utveckla eller införa digitala produkter, tjänster och tillämpningsprocesser, användare av nya och uppgraderade offentliga digitala tjänster, produkter och processer, forskare som arbetar vid forskningsanläggningar som får stöd, företag som får stöd (varav: små (däribland mikroföretag), medelstora och stora företag), antal deltagare i utbildning samt antal personer som är anställda eller arbetssökande, kapaciteten vid nya och moderniserade hälsovårdsanstalter, klassrumskapaciteten för nya och omarbetade barnomsorgstjänster och utbildningsutbudet samt antalet ungdomar i åldern 15–29 år som får stöd.

Enligt 2 mom. ska stödmyndigheten utöver vad som föreskrivs i 1 mom. i det använda informationssystemet lagra de av Statskontoret föreskrivna för den centraliserade nationella uppföljningen av och tillsynen över planen för återhämtning- och resiliens väsentliga offentliga uppgifterna samt anmäla dessa till Statskontoret. Utöver 1 mom. 1–4 punkterna kan det för faciliteten för återhämtning och resiliens uppstå ett behov att samla in och rapportera också sådana

uppgifter som inte på ett uttömmande sätt kan definieras när denna lag stiftas. De för uppföljningen och tillsynen väsentliga uppgifterna kan preciseras bland annat i den anvisning som kommissionen senare ger eller utgående från det nationella behovet av information. Statskontoret kan endast föreskriva att stödmyndigheten lämnar in sådana uppgifter som inte är sekretessbelagda.

Enligt 3 mom. ska stödmyndigheten, ett ministerium som inte är stödmyndighet samt finansministeriet och finanscontrollerfunktionen ska trots sekretessbestämmelserna anmäla inspektioner som utförts med stöd av denna lag och överlämna inspektionsrapporter över dem till Statskontoret. Informationen om de inspektioner som utförts är nödvändig för tillsynen över medlen i faciliteten för återhämtning och resiliens samt för beredning av begäran om utbetalning som görs till kommissionen. Enligt artikel 22.2 c ii) i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens ska till begäran om utbetalning bifogas en sammanfattning av de revisioner som genomförts, inklusive konstaterade brister och eventuella korrigerande åtgärder som vidtagits.

Enligt 4 mom. får Statskontoret meddela stödmyndigheterna närmare föreskrifter om uppgifter som med stöd av 1 mom. ska lämnas in. Statskontoret får inte föreskriva om inlämnandet av sådana uppgifter som inte faller under 1 mom. utan endast minimerande inom ramen för 1 mom. tillämpningsområde (minimering av de uppgifter som ska lämnas in och hanteringen av dem i enlighet med artikel 5.1 c i EU:s allmänna dataskyddsförordning). Noggrannare föreskrifter om innehållet i uppgifterna kan vara nödvändiga när innehållet i de uppgifter som ska samlas in i det av Statskontoret i 7 § 1 mom. 1 punkten avsedda informationssystemet preciseras eller kommissionen ger en preciserande anvisning.

I 5 mom. finns det bestämmelser om att Statskontoret får meddela föreskrifter till stödmyndigheterna, ministerierna, finansministeriet och finanscontrollerfunktionen om det tekniska utförandet för inlämnandet av de i 12 § avsedda uppgifterna. I praktiken förs uppgifterna antingen över från det system som stödmyndigheten använder digitalt till Statskontorets system eller i viss utsträckning matas de in separat. Det tekniska genomförandet av hur uppgifterna lämnas kan preciseras eller ändras när det nationella informationssystem som Statskontoret upprätthåller utvecklas, vilket betyder att det bör vara möjligt att ge tekniska föreskrifter om metoden för överförandet av uppgifterna.

I 6 mom. finns det bestämmelser om begränsningar för överlämnande av uppgifter grundat på säkerhetsklassificering. Enligt momentet överlämnas till Statskontoret med stöd i 12 § inte handlingar, eller uppgifter om dem, som getts en säkerhetsklassificering som är högre än säkerhetsklass IV i enlighet med lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen. Statskontoret har liksom de övriga lagstadgade nationella myndigheterna dock med stöd i 13 § möjlighet att på begäran få information också om en sådan handling, om handlingen eller uppgiften är nödvändig för att den aktuella myndigheten ska kunna sköta de i denna lag föreskrivna uppgifterna.

Paragrafen innehåller inte bestämmelser om hur uppgifterna ska överlämnas. Enligt 22 § 1 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) ska myndigheterna genomföra regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt, om den mottagande myndigheten enligt lag har rätt till informationen. Regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information kan genomföras på något annat sätt, om det inte är tekniskt eller ekonomiskt ändamålsenligt att genomföra eller använda ett tekniskt gränssnitt. En myndighet kan också i andra situationer öppna ett tekniskt gränssnitt för en myndighet som har rätt till information.

Paragrafen tillåter inte stödmyndigheten att till Statskontoret anmäla, det vill säga överlåta, sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen eftersom det inte finns några separata bestämmelser om detta. Detsamma gäller för andra konstitutionellt känsliga personuppgifter.

13 §. *De nationella myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter.* Paragrafen innehåller bestämmelser om de nationella myndigheternas rätt att få uppgifter och rätt att lämna ut uppgifter.

I 1 mom. finns det grundläggande bestämmelser om de i denna lag avsedda nationella myndigheternas, det vill säga finansministeriets, ett annat ministeriums Statskontorets, finanscontrollerfunktionens och stödmyndighetens rätt att få uppgifter. Enligt den första meningen i paragrafen har de nationella myndigheterna trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppgifter få för skötseln av i denna lag avsedda uppgifter nödvändiga uppgifter om den ekonomiska ställningen hos fysiska eller juridiska personer som är ansöker om stöd eller är stödmottagare samt om de begränsningar i beviljandet och utbetalningen av stöd som avses i 10 och 11 §, om affärs- och yrkesverksamhet och för dessa beviljad finansiering av offentliga medel samt om övriga förhållanden som är av betydelse med tanke på stödet för skötseln av de i den här lagen avsedda uppgifterna. I sak motsvarar bestämmelsen till sin omfattning med det tillägg som gäller 10 § och 11 § i lagförslaget de nationella myndigheternas rätt till uppgifter i enlighet med 75 § 1 mom. första meningen i lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (757/2021, här efter *lagen om finansiering av region- och strukturpolitiken*). För stödmyndighetens del kompletterar bestämmelsen de bestämmelser om statsbidragsmyndighetens rätt till uppgifter som finns i 31 § i statsunderstödslagen eller annan lag liksom även den rätt för en myndighet som beviljar lån att få uppgifter som ingår i lagstiftningen om beviljandet av statliga lån.

Enligt den andra meningen i 1 mom. har de ovan nämnda nationella myndigheterna rätt att också av stödmottagaren få de avsedda nödvändiga uppgifterna om användningen av stödet. Motsvarande bestämmelse ingår i 75 § 1 mom. i lagen om finansiering av region- och strukturpolitiken.

I 2 mom. finns det bestämmelser om de ansvariga myndigheternas ömsesidiga rätt att av varandra trots sekretessbestämmelserna och avgiftsfritt för den nationella förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av medlen för faciliteten för återhämtning och resiliens får uppgifter som uppstår i stödprocessens olika skeden. Rätten till uppgifter gäller uppgifter om förvaltning, ansökning, beviljande, utbetalning, uppföljning, tillsyn, upphörande, återbetalning samt återkrav och andra efterbehandlingsåtgärder som är nödvändiga för den myndighet som begär informationen för skötsel av sådana uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelsen kompletterar rätten att få uppgifter av en annan myndighet i 1 mom. och tryggar ett effektivt samarbete mellan de nationella myndigheterna i förvaltningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens.

I 3 mom. finns det bestämmelser om rättigheterna för de myndigheter som ansvarar för den nationella förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens att trots sekretessbestämmelserna lämna ut de nödvändiga uppgifter som avses i denna paragraf till andra myndigheter, aktörer som sköter offentliga uppgifter och Europeiska unionens institutioner, organ och byråer för skötsel av deras lagstadgade uppgifter. Sakinnehållet i bestämmelsen är detsamma som för rätten att överlåta uppgifter i 75 § 3 mom. i lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik.

Rätten till uppgifter i 1 och 2 mom. gäller inte uppgifter om sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen.

Inte heller i 13 § finns det separata bestämmelser om hur uppgifterna ska överlätas.

Det finns bestämmelser om statens revisionsverks rätt att få upplysningar i 90 § 3 mom. i grundlagen, i 4 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000) och 3 § (599/2007) i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (353/1995).

14 §. *Europeiska unionens institutioners, organs och byråers rätt att få uppgifter och inspektionsrätt.* Paragrafen gäller Europeiska unionens organs rätt till uppgifter och inspektionsrätt. Med paragrafen genomförs artikel 22.2 e i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens.

I 1 mom. ingår det en hänvisningsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om kommissionens, Europeiska byråns för bedrägeribekämpning, revisionsrättens och Europeiska åklagarmyndighetens rätt att få uppgifter och utföra inspektioner finns i Europeiska unionens lagstiftning. Enligt momentet ska stödmottagaren samarbeta med de aktuella myndigheterna när dessa utnyttjar sin lagstadgade rätt att få information eller inspektionsrätt.

Enligt 2 mom. ska villkoren i stödbeslutet innehålla en hänvisning till Europeiska unionens institutioners, organs och byråers rätt att få information och inspektionsrätt samt stödmottagarens samarbetsplikt. I villkoren för stödet kan stödmyndigheten också hänvisa till Statens revisionsverks granskningsrätt.

15 §. *De nationella myndigheternas inspektionsrätt.* I paragrafen finns det bestämmelser om de i lagen föreskrivna nationella myndigheternas inspektionsrätt.

I 1 mom. finns det bestämmelser om finanscontrollerfunktionens rätt att utföra inspektioner. Controllerfunktionen har i egenskap av extern oberoende inspektör rätt att utföra inspektioner hos alla de nationella myndigheter (finansministeriet, Statskontoret, de övriga ministerierna och stödmyndigheterna) som deltar i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens samt hos stödmottagarna.

I 2 mom. finns det bestämmelser om finansministeriets inspektionsrätt. I egenskap av centraliserad nationell ansvarsmyndighet har finansministeriet rätt att med undantag för hos tillsynsmyndigheten utföra inspektioner hos de nationella myndigheter och stödmottagare som deltar i genomförandet av faciliteten för återhämtning- och resiliens. Finansministeriet kan också ålägga Statskontoret att för finansministeriets räkning utföra en inspektion av en viss nationell myndighet eller en viss stödmottagare eller vissa stöd.

I 3 mom. finns det bestämmelser om Statskontorets inspektionsrätt. Statskontoret har i enlighet med sitt uppdrag rätt att utföra inspektioner hos ministerierna, stödmyndigheterna och stödmottagarna. Rätten att utföra inspektioner hos finansministeriet gäller när det är fråga om finansministeriets uppgift som stödmyndighet enligt 6 § eller uppgift enligt 8 § i egenskap av ministerium inom förvaltningsområdet eller ansvarsområdet.

I 4 mom. finns det bestämmelser om ministeriets inspektionsrätt. Ministeriet har rätt att utföra inspektioner i anknytning till användningen och förvaltningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens hos stödmyndigheterna och stödmottagarna inom sitt förvaltningsområde och sitt ansvarsområde.

I 5 mom. finns det bestämmelser om stödmyndighetens inspektionsrätt. Momentet innehåller en informativ och materiell hänvisningsbestämmelse. Enligt den informativa hänvisningsbestämelsen finns bestämmelserna om rätten för den stödmyndighet att utföra granskningar som gäller stödmottagarna i 16–18 § i statsunderstödslagen. En stödmyndighet som med stöd av lagen sköter statsbidragsmyndighetsuppgifter samt en stödmyndighet som beviljar eventuellt stöd i form av lån ges motsvarande granskningsrätt. Momentet innehåller den för detta nödvändiga materiella hänvisningsbestämelsen.

Enligt 6 mom. kan myndigheterna själva utföra inspektionen eller bemyndiga en annan myndighet som utför granskningsarbete eller en revisor att utföra den på myndighetens vägnar. Revisorn ska vara en i revisionslagen (1141/2015) eller i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015) avsedd revisor eller revisionsammanslutning. Den bemyndigade revisionsammanslutningen ska för revisionen utse en huvudansvarig revisor. Eftersom det vid revisionen är fråga om myndighetsutövning är det när någon annan än en myndighet utför revisionen fråga om en sådan i 124 § i grundlagen fastställd offentlig förvaltningsuppgift som ska föreskrivas i lag. Det är dock inte fråga om användning av sådan betydande offentlig makt som inte får ges i uppdrag till någon annan än en myndighet.

Enligt 7 mom. kan en extern expert på begäran av myndigheten bistå vid inspektionen. Anlitandet av en extern expert kan vara nödvändigt vid exempelvis investeringsprojekt, om det vid inspektionen krävs bedömningar av de tekniska egenskaperna. Även uppgiften som ex-tern expert är en i 124 § i grundlagen fastställd offentlig förvaltningsuppgift, vilket betyder att möjligheten att anlita expert ska föreskrivas i lag.

Enligt 8 mom. tillämpas på revisorer och externa experter 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994) samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som avses i denna lag. Enligt 14 § i statstjänstemannalagen ska en tjänsteman utföra sina uppgifter på behörigt sätt och utan dröjsmål, iakttä bestämmelserna om arbetsledning och övervakning samt uppträda så som hans ställning och uppgifter förutsätter. Enligt 15 § i den lagen får en tjänsteman inte fordra, acceptera eller ta emot en ekonomisk eller någon annan förmån, om detta kan försvaga förtroendet för honom eller myndigheten. För de reviderade objektens rättsställning och förtroendet för revisionsverksamheten är det viktigt att dessa bestämmelser tillämpas också på andra revisorer och personer som deltar i inspektionerna än dem som står i tjänsteförhållande.

På en bemyndigad revisor och en extern assistent tillämpas utöver de nämnda bestämmelserna också den allmänna förvaltningslagstiftningen utan att detta särskilt föreskrivs i lagen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis är det i allmänhet till följd av 124 § i grundlagen inte nödvändigt att ta in en hänvisning till de allmänna förvaltningslagarna eftersom bestämmelserna i de allmänna förvaltningslagarna till följd av tillämpningsområdet också tillämpas på privatpersoner som sköter offentliga förvaltningsuppgifter, definitionen av myndighet eller den språkliga tjänsteplikten (GrUU 42/2005).

I 8 mom. ingår en informativ hänvisningsbestämmelse till skadeståndslagen (412/1974).

Bestämmelserna om statens revisionsverks rätt att utföra granskningar finns i 2 § i lagen om statens revisionsverk och i 2 § i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (599/2007).

16 §. Behörighet för den som utför inspektion. I paragrafen föreskrivs det om befogenheterna för den som granskar användningen och förvaltningen av faciliteten för återhämtning och resiliens.

I 1 mom. finns det bestämmelser om Finanscontrollerfunktionens, finansministeriets, övriga ministeriers, Statskontorets, stödmyndigheternas och de av dem bemyndigade i 15 § avsedda myndigheternas och revisorernas rätt att få tillträde till byggnader, lokaler och platser som är av betydelse med tanke på användningen av stödet. Inspektionen får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Med begränsningen skyddas det kärnområde för hemfrid som avses i 10 § 1 mom. i grundlagen, vilket är en privatpersons bostad.

Enligt 2 mom. första meningen har den som utför inspektionen rätt att granska alla uppgifter, redogörelser, handlingar, informationssystem, upptagningar, annat material och omständigheter som behövs för inspektionen. Bedömningen av vilken information som är nödvändig för inspektören görs av inspektören. Enligt 2 mom. andra meningen har den som utför inspektionen rätt att omhänderta det ovan avsedda materialet, om genomförandet av inspektionen på tillbörligt sätt förutsätter detta. De handlingar och annat material som omhändertagits ska utan dröjsmål returneras när handlingarna och materialet inte längre behövs för inspektionen. Omhändertagandet kan bli aktuellt i de fall då frågan inte på det sätt som inspektionen kräver kan utredas i samband med inspektionen och det är nödvändigt att ta materialet i besittning. Alla handlingar, inspelningar och annat material som omfattas av inspektionsrätten kan omhändertas.

Enligt 3 mom. tillämpas på inspektionen därtill 39 § i förvaltningslagen. Enligt 39 § 1 mom. i förvaltningslagen ska en myndighet underrätta en part som direkt berörs av ärendet om tidpunkten då en inspektion som faller under myndighetens behörighet inleds, såvida syftet med inspektionen inte äventyras av en sådan underrättelse. Parten har rätt att närvara vid inspektionen och att framföra sin åsikt och ställa frågor om omständigheter som har samband med inspektionen. Under inspektionens gång skall parten om möjligt underrättas om inspektionens ändamål, hur den genomförs samt om fortsatta åtgärder. Inspektionen skall förrättas utan att inspektionsobjektet eller dess innehavare orsakas oskäligen olägenhet. Enligt 39 § 2 mom. i förvaltningslagen ska den som förrättar inspektion utan dröjsmål avfatta en skriftlig inspektionsberättelse över inspektionen av vilken inspektionens förlopp och inspektionsförrättarens viktigaste iakttagelser framgår. Inspektionsberättelsen skall delges en part som har rätt att närvara vid inspektionen.

17 §. Handräckning. I paragrafen finns det bestämmelser om de nämnda myndigheternas samt Europeiska unionens behöriga institutioners, organs och byråers rätt att få handräckning av polis-, tull-, skatte- och utmätningsmyndigheterna vid utförandet av de inspektioner som avses i denna lag. Begäran om handräckning får göras i situationer där det behövs en annan myndighets specialkunskaper, utrustning och befogenheter. Handräckningen är avgiftsfri.

18 §. Bevarande av bokföringsmaterial och annat material. Paragrafen innehåller bestämmelser om bevarandet av bokföringsmaterial och annat material i anknytning till användningen av, förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av faciliteten för återhämtning och resiliens. Med paragrafen genomförs artikel 22.2 f i förordningen om återhämtning och resiliens, enligt vilken medlemsstaterna ska bevara uppgifterna i enlighet med artikel 132 i budgetförordningen.

Enligt 1 mom. är skyldigheten att bevara bokföringsmaterial och annat material omfattande både gällande materialet och organisatoriskt. Bevaringsskyldigheten gäller i sak allt material i anknytning till användningen av, förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av medlen i faciliteten för återhämtning och resiliens, det vill säga olika slags uppgifter och handlingar. Stödmottagaren är skyldig att bevara allt bokföringsmaterial och annat material i anknytning till projektet på ett sådant sätt att det är möjligt att utöva tillsyn. Detsamma gäller också en sådan annan mottagare än statsbidragstagaren som avses i 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen. På motsvarande sätt ska de nationella myndigheterna bevara alla uppgifter och handlingar i anknytning till användningen av, förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av stödet.

Enligt 1 mom. gäller skyldigheten att bevara materialet till utgången av 2032. Finska staten är den mottagare som avses i förordningen om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens, vilket betyder att den bevaringstid på fem år som avses i artikel 132.1 i budgetförordningen räknas från utbetalningen av slutbetalningen till staten. Eftersom ekonomiska bidrag enligt artikel 24.1 i förordningen om återhämtning och resiliens betalas till den berörda medlemsstaten senast före utgången av 2026 ska bevaringstiden vara minst till slutet av 2031. Med stöd i den här lagen sträcker sig bevaringstiden dock för säkerhets skull till slutet av 2032. Bevaringstiden är dessutom längre än detta om Europeiska unionens budgetförordning eller annan unionslagstiftning eller den nationella lagstiftningen kräver en längre bevaringstid. En längre skyldighet att bevara material enligt Europeiska unionens lagstiftning uppstår exempelvis i de fall då en i artikel 132.2 i budgetförordningen avsedd OLAF-utredning pågår.

Enligt 2 mom. får bevaringstiden vid behov förlängas. Bevaringstiden för alla eller vissa av de beviljade stöden får förlängas genom förläggande av respektive stödmyndighet. Bevaringstiden för bokföringsmaterial och annat material i anslutning till stöd som beviljats av flera stödmyndigheter får förlängas genom förordning av finansministeriet.

19 §. Ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft den 1 juni 2022.

6.2 Lag om inkomstdatasystemet

13 §. Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet. Till 1 mom. lades en ny punkt 23 a till med bestämmelse om KEHA-centrets rätt att få uppgifter för verkställighet av den föreslagna lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (/). KEHA-centret utnyttjar löneuppgifter anmälda till inkomstregistret vid utbetalningen av statsstödet.

KEHA-centrets rätt att få uppgifter ur inkomstregistret på det sätt som förutsätts i det inledande stycket till momentet, som användaren av uppgifterna trots sekretessbestämmelserna och övriga begränsningar i rätten att få uppgifter med stöd i annan lag har rätt att få grundar sig på 13 § 1 mom. i det första lagförslaget enligt vilket bland annat stödmyndigheten, vilket KEHA-centret är, trots sekretessbestämmelserna har rätt att bland annat av en annan myndighet få betydande uppgifter om de förhållanden gällande stödet som är nödvändiga för att kunna sköta de i lagen avsedda uppgifterna. KEHA-centrets rätt att använda uppgifterna i inkomstregistret begränsas endast till sådana uppgifter som är nödvändiga för betalning av stödet.

I 23 punkten i momentet finns det redan bestämmelser om KEHA-centrets rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet för vissa ändamål. Bestämmelsen har med lagen om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet (22/2021) ändrats genom att tillfälligt utvidga KEHA-centrets rätt att få uppgifter också för genomförandet av lagen om ett försök med rekryteringsstöd 20/2021). Lagarna trädde i kraft den 1 mars 2022 och den förstnämnda lagen gäller till och med den 31 december 2023. Eftersom den föreslagna ändringen är avsedd att gälla en annan period än den temporära ändringen av den gällande 23 § är det ändamålsenligt att i en separat punkt föreskriva om KEHA-centrets rätt att få uppgifter för det nu föreslagna användningsändamålet. Den föreslagna behandlingen av personuppgifter grundar sig på artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. Uppgifterna är nödvändiga för utbetalning av stöd ur statens medel och därmed för skötsel av en lagstadgad uppgift.

KEHA-centret betalar stödet i incentivmodellen två gånger årligen utgående från de uppgifter som finns i inkomstregistret, kommunerna behöver alltså inte separat rekvirera stödet. KEHA-centret begär den utredning som behövs, om det inte är möjligt att göra utbetalningen utgående

från uppgifterna i inkomstregistret. Kommunen ska på eget initiativ göra en anmälan till KEHA-centret om vissa omständigheter, såsom stöd som utbetalas för annat än lönekostnader.

Den grupp anställda som är berättigade till stöd fastställs utgående från vilka experter kommunen har fastställt att hör till självfinansieringsandelen och vem kommunen har meddelat att ska finansieras via faciliteten för återhämtning och resiliens. Kommunen är skyldig att ange dessa personer i sina ansökningar om finansiering och eventuella ändringar anmäls till arbets- och näringsministeriet, som beviljat statsstödet. Bruttobeloppet på den penninglön som utbetalas till den anställda, eller om arbetsgivaren (kommunen eller det framtida välfärdsområdet) anställer flera personer den totala penninglönen, anses vara sådana lönekostnader som berättigar till stöd. Kommunen eller välfärdsområdet anmäler lönerna till inkomstregistret antingen som lön totalt (kodvärde 101 i inkomstregistret) eller specificerat enligt inkomstslag (200-serien). Stöd kan beviljas för samtliga inkomstslag i 200-serien, vilket inkluderar bland annat tidlön, olika ersättningar för arbetsskift, övertidsersättningar och semesterpenning. Stöd kan inte beviljas för kostnadsersättningar, naturaförmåner och andra inkomstslag som anmäls som inkomstslag i 300-serien i inkomstregistret.

6.3 Lag om ändring av lagen om statskontoret

I 2 § (1081/2014) i lagen om statskontoret (305/1991) finns det bestämmelser om Statskontorets uppgifter. Till 1 mom. fogas som ny 6 punkt en informativ hänvisningsbestämmelse enligt vilken Statskontorets uppgift är att utföra de uppgifter som föreskrivs i lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I förslaget om en lag om faciliteten för återhämtning och resiliens innehåller 4–8 § ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket det vid behov är möjligt att med förordning utfärdad av statsrådet ge närmare föreskrifter om respektive nationell myndighets uppgifter. Rätten att utfärda förordning är nödvändig eftersom det är fråga om en för Europeiska unionen ny facilitet, vars nationella förvaltning eventuellt kan kräva att närmare föreskrifter utfärdas under programperioden som sträcker sig till 2026. Befogenheterna att utfärda närmare bestämmelser genom förordning används endast vid behov.

Enligt 4 § 2 mom. i propositionen får närmare bestämmelser för andra ministerier och stödmyndigheter om beredningen av planen för återhämtning och resiliens och ändringarna i den utfärdas genom förordning av finansministeriet. Rätten att utfärda förordningar är nödvändig på grund av finansministeriets samordnande roll. Förordningarna saknar rättsverkan för enheter utanför förvaltningen.

Enligt 4 § 2 mom. i propositionen får närmare bestämmelser om detaljerna för hur förvaltningen av, uppföljningen av och tillsynen över stödet ska ordnas utfärdas genom förordning av finansministeriet. I enlighet med motiveringarna till paragraferna kan förordningarna gälla exempelvis upprättande och upprätthållande av en beskrivning av stödmyndighetens förvaltnings- och tillsynssystem, de principer som stödmyndigheten ska beakta vid uppsjälkningen av uppgifterna eller detaljer i anknytning till ministeriets eller stödmyndighetens förvaltningsförklaring. Rätten att utfärda förordningar är nödvändig för att finansministeriet ska ha en juridiskt bindande möjlighet att styra de omständigheter som ska beaktas hos stödmyndigheterna och ministerierna vid arrangerandet av förvaltningen av och tillsynen över faciliteten för återhämtning och resiliens. Förordningarna saknar rättsverkan för enheter utanför förvaltningen.

Enligt 4 § 3 mom. i propositionen får finansministeriet genom att utfärda en förordning på Statskontoret överföra verifieringsuppgifterna i 1 mom. 4 punkten, rapporteringsuppgifterna i 5 punkten och förvaltningsuppgifterna av teknisk natur som ingår i området under punkt 6. Bemyndigandet att utfärda en förordning är nödvändigt för ett ändamålsenligt ordnande av förvaltningen och gör det möjligt för finansministeriet att vid behov anvisa Statskontoret vissa uppgifter av teknisk natur i anknytning till genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Förordningarna saknar rättsverkan för enheter utanför förvaltningen.

Enligt 6 § 1 mom. 5 punkten i propositionen är stödmyndigheten skyldig att göra anmälan om sådana brott i anknytning till användningen av medlen för faciliteten för återhämtning och resiliens om vilka stödmyndigheten enligt 17 § 1 mom. i lagen om statens revisionsverk är skyldig att göra anmälan om brott samt andra oegentligheter som enligt Statskontorets föreskrifter ska anmälas till finansministeriet, finanscontrollerfunktionen, Statskontoret och förvaltningsområdets ministerium samt statens revisionsverk och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning. Föreskrifterna har ingen direkt rättsverkan på personer utanför förvaltningen.

Enligt 12 § 2 mom. i lagförslaget ska stödmyndigheten utöver vad som föreskrivs i 1 mom. i sitt informationssystem registrera de offentliga uppgifter som Statskontoret bestämmer och som är väsentliga med tanke på den centraliserade nationella uppföljningen av och tillsynen över genomförandet av planen för återhämtning och resiliens samt anmäla dessa till Statskontoret. Rätten att meddela föreskrifter är nödvändig för att det ska vara möjligt att på ett effektivt och juridiskt bindande sätt styra de uppgifter som behövs för nationella behov vid genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Rätten att meddela föreskrifter gäller endast offentliga uppgifter och har ingen rättsverkan på personer utanför förvaltningen.

Enligt 12 § 4 mom. i lagförslaget får Statskontoret meddela stödmyndigheterna preciserande bestämmelser om uppgifter som med stöd av 1 mom. ska lämnas in. Rätten att meddela föreskrifter är nödvändig för att det vid behov ska vara möjligt att precisera de uppgifter som enligt 1 mom. samlas in i det av Statskontoret centraliserat upprätthållna informationssystemet på detaljnivå. Detta gör det möjligt att begränsa de uppgifter som lämnas in i förhållande till de uppgifter som lagen i princip kräver. Det är möjligt att detaljerna i de uppgifter som samlas in preciseras först då genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens framskrider.

Enligt 12 § 5 mom. i lagförslaget får Statskontoret meddela stödmyndigheterna, ministerierna, finansministeriet och finanscontrollerfunktionen bestämmelser om det tekniska utförandet för inlämnandet av uppgifter som avses i denna paragraf. Rätten att meddela föreskrifter är nödvändig bland annat för att det i den utsträckning det behövs ska vara möjligt att harmonisera de tekniska metoder som används vid överföringen.

Enligt 18 § 2 mom. i lagförslaget får bevaringstiden för bokföringsmaterial och annat material i anslutning till stöd som beviljats av stödmyndigheten förlängas genom föreläggande av stödmyndigheten samt bevaringstiden för bokföringsmaterial och annat material i anslutning till stöd som beviljats av flera stödmyndigheter får förlängas genom förordning av finansministeriet. Stödmyndigheternas rätt att meddela föreskrifter och finansministeriets rätt att utfärda förordning är nödvändiga för att man vid genomförandet av planen för återhämtning och resiliens så effektivt som möjligt ska kunna beakta situationer där bevaringstiden för bokföringsmaterial eller annat material av en eller annan orsak behöver förlängas utöver vad som föreskrivs i lag. Trots att frågan delvis är teknisk till sin natur har föreskriften och förordningen direkt rättsverkan på stödmottagarnas skyldigheter. Därför införs bestämmelserna om en allmän förlängning av bevaringstiden i förordning utfärdad av finansministeriet, som centraliserat ansvarar för genomförandet av planen för återhämtning och resiliens.

8 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Skydd av personuppgifter

Propositionens 1:a och 3:e lagförslag innehåller bestämmelser som resulterar i eller kan resultera i överlåtelse av sekretessbelagda personuppgifter eller andra sekretessbelagda uppgifter. Det är nödvändigt att göra en utvärdering av de aktuella bestämmelserna med beaktande av bestämmelserna om skyddet av privatliv och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen.

I 12 § 1 mom. 1 punkten i det första lagförslaget i propositionen finns det bestämmelser om stödmyndighetens skyldighet att registrera uppgifter om ansökan, beviljande, utbetalning, uppföljning, upphörande med utbetalning, återbetalning, inspektioner, återkrav och andra följdåtgärder i fråga om stöd, inbegripet behövliga uppgifter om bedömning och uppföljning av genomförandet av principen orsaka inte betydande skada enligt artikel 5.2 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens i det informationssystem som myndigheten använder och trots sekretessbestämmelserna lämna in dem Statskontoret. Enligt 3 mom. i samma paragraf ska stödmyndigheten, ett ministerium som inte är stödmyndighet samt finansministeriet och finanscontrollerfunktionen trots sekretessbestämmelserna anmäla med stöd av lagen utförda inspektioner och överlämna inspektionsrapporter över dem till Statskontoret. I 13 § i lagförslaget finns det bestämmelser om de nationella myndigheternas rätt att få uppgifter och att lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna. Enligt det 3:e lagförslaget i propositionen får sådana uppgifter som behövs för verkställighet av det 1:a lagförslaget lämnas ut från inkomstregistret till närings-, trafik- och miljöcentraler samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscentraler trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten till uppgifter.

Grundlagsutskottet har bedömt (se t.ex. GrUU 17/2016 rd, s. 5–6 och de utlåtanden som nämns där) att utifrån skyddet för privatliv och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter trots sekretess och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte.

Grundlagsutskottet har också ansett att rätten till information, som går före sekretessbestämmelserna, i sista hand går ut på att den myndighet som är berättigad till informationen i och med sina egna behov åsidosätter de grunder och intressen som är skyddade med hjälp av den sekretess som gäller myndigheten som innehar informationen. Ju mer generella bestämmelserna om rätt till information är, desto större är risken att sådana intressen kan åsidosättas per automatik. Ju fullständigare bestämmelserna kopplar rätten till information till materiella villkor, desto mer sannolikt är det att begäran om information måste motiveras. Då kan också den som lämnar ut informationen bedöma begäran med avseende på de lagliga villkoren för utlämnandet. Genom att de facto vägra att lämna ut informationen kan den som innehar den göra att det uppstår ett läge där en utomstående myndighet måste undersöka skyldigheten att lämna ut information, det vill säga tolka bestämmelserna. Denna möjlighet är viktig då det gäller att anpassa tillgången till information och sekretessintressena till varandra (GrUU 12/2014 rd, s. 2/II–3/I och GrUU 62/2010 rd, s. 3/II–4/I och de utlåtanden som nämns där).

Bestämmelserna i det första lagförslaget om skyldighet att lämna ut uppgifter, rätt till uppgifter och rätt att lämna ut uppgifter är antingen bundna till nödvändighetskriteriet (lagförslag 1, 13 §) eller så har det strävats efter att lista de uppgifter som omfattas av bestämmelsen så exakt avgränsat som möjligt (lagförslag 1, 12 § 1 mom. 1 punkten och 3 mom.). Däremot har överlåtelserna av uppgifter i det tredje lagförslaget i enlighet med den lagstiftningslösning som är allmänt vedertagen i 13 § i lagen om inkomstdatasystemet fastställts genom en beskrivning av användningsändamålet för de uppgifter som överläts enligt bestämmelsen. I enlighet med den inledande meningen till 13 § grundar sig däremot datainnehållet på bestämmelserna om inkomstregistrets användarinstansers rätt att enligt annan (substans)lagstiftning få uppgifter, i det aktuella fallet för KEHA:s del alltså enligt 13 § 1 mom. i det första lagförslaget inklusive de ingående nödvändighetskriterierna. I sitt utlåtande (GrUU 49/2017 rd) om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstdatasystemet och till vissa lagar som har samband med den (RP 134/2017 rd) hade grundlagsutskottet inget att anmärka på den valda lösningen.

De uppgifter som enligt bestämmelserna överläts är uppgifter som behandlas inom ramen för den normala statsbidragsverksamheten och övriga verksamheten för statligt stöd. Det är inte möjligt att överlåta eller få sådana personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i den allmänna dataskyddsförordningen med stöd av bestämmelserna. Genom en sådan föreskrift av Statskontoret som är möjlig enligt 12 § 4 mom. i det första lagförslaget är det därtill möjligt att föreskriva om en mera inskränkt anmälningskyldighet för uppgifterna i 1 mom. 1 punkten i samma paragraf än vad lagen föreskriver. De i propositionen ingående bestämmelserna om rätt att lämna ut och att få uppgifter är på det sätt som avses i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen nödvändiga för efterlevnad av den personuppgiftsansvarigas lagstadgade skyldighet vid skötseln av de nationella stödmyndigheternas och andra myndigheternas lagstadgade uppgifter som avses i det första lagförslaget. Bestämmelserna i lagen kompletterar bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen inom ramen för den nationella marginalen. De nämnda bestämmelserna bedöms inte vara problematiska med hänsyn till bestämmelserna om skydd av privatlivet och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen.

Överlåtande av offentlig förvaltningsuppgift till någon annan än en myndighet

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock endast ges till myndigheter. I grundlagsutskottets praxis har utskottet ansett att det för att trygga rättsskyddet och förverkliga kraven på god förvaltning såsom avses i 124 § i grundlagen krävs att de allmänna förvaltningslagarna (såsom förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet) tillämpas vid behandlingen av ärendet och att de som behandlar ärendena agerar med tjänsteansvar. (GrUU 33/2004 rd, s. 7 med hänvisning till GrUU 46/2002 rd, s. 10).

I 15 § 6 mom. i den föreslagna första lagen finns det bestämmelser om rätten för finanscontrollerfunktionen, finansministeriet, Statskontoret, ministeriet och stödmyndigheten att bemyndiga en annan myndighet som utföra inspektionen eller en privat revisor att för deras räkning utföra revisionen. Revisorn ska vara en sådan revisor eller revisionsammanslutning som avses i revisionslagen (1141/2015) eller lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015). Den bemyndigade revisionsammanslutningen ska utse en huvudansvarig revisor för revisionen. Det kan vara motiverat att ge en annan myndighet eller en extern revisor

befogenhet att utföra revisionen för att inspektionen ska genomföras på ett korrekt och kostnadseffektivt sätt. Uppgifter som är fastställda i lag och förordning av statsrådet får inte överföras på en annan myndighet eller en revisor genom befullmäktigande. Den behöriga myndigheten ska fatta ett korrekt dokumenterat förvaltningsbeslut om bemyndigandet av en annan myndighet eller en extern revisor.

Om den behöriga myndigheten fattar beslut om att bemyndiga en privat revisionssammanslutning är det fråga om en i 124 § i grundlagen avsedd överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter och också utövande av offentlig makt. Den som utför revisionen kan dock inte anses utöva en sådan betydande offentlig makt som avses i 124 § i grundlagen. Eftersom de allmänna förvaltningslagarna och skadeståndslagen tillämpas på de privata revisorerna och eftersom enligt 15 § 8 mom. i lagförslaget även straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på revisorn är förslaget inte problematiskt med beaktande av 124 § i grundlagen.

Enligt 15 § 7 mom. i den föreslagna första lagen får en extern sakkunnig assistera vid inspektionen på myndighetens begäran. Även den externa sakkunnigas arbete är till sin karaktär en offentlig förvaltningsuppgift i enlighet med 124 § i grundlagen. Liksom för revisorns del är det fråga om utövande av offentlig makt, men inte utövande av betydande offentlig makt. Eftersom de allmänna förvaltningslagarna och skadeståndslagen också tillämpas på en extern sakkunnig och eftersom straffrättsligt tjänsteansvar enligt 15 § 8 mom. i lagförslaget tillämpas på en extern sakkunnig är förslaget inte problematiskt med beaktande av 124 § i grundlagen.

Hemfrid

Enligt 16 § 1 mom. i det första lagförslaget i propositionen har finanscontrollerfunktionen, finansministeriet, Statskontoret, ministerierna, stödmyndigheterna och de av dem bemyndigade myndigheter och revisorer som avses i 15 § rätt att få tillträde till byggnader, lokaler och platser som är av betydelse med tanke på användningen av stödet. Inspektionen får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Bestämmelserna om inspektörens befogenheter är inte problematiska med avseende på den i 10 § 1 mom. i grundlagen avsedda hemfriden.

Ålands självstyrelse

Enligt 120 § i grundlagen har landskapet Åland självstyrelse enligt vad som särskilt bestäms i självstyrelselagen för Åland. Enligt 18 § 1 mom. i självstyrelselagen har Åland enligt självstyrelsebestämmelserna lagstiftningsbehörighet i frågor om bland annat hälso- och sjukvård (punkt 12), undervisning och läroavtal (punkt 14), näringsverksamhet (punkt 22) och främjande av sysselsättningen (punkt 23). För dessa och i övrig utsträckning för frågor som omfattas av Ålands självstyrelse tillämpas det första lagförslaget inte på en åtgärd som vidtas i landskapet Åland och som ingår i Finlands återhämtnings- och resiliensplan och inte heller på ett stöd där en myndighet eller annan offentlig aktör verksam på Åland ansvarar för beviljandet. Det är möjligt att på en riksmyndighet överföra de tillsyns- och granskningsuppgifter som krävs enligt förordningen om faciliteten för återhämtnings- och resiliens genom en överenskommelseförordning enligt 32 § i självstyrelselagen.

Befogenhet att meddela förordningar och föreskrifter

Strävan har varit att de befogenheter att utfärda förordning och meddela föreskrift som ingår i det i avsnitt 7 behandlade första lagförslaget ska vara noggranna och välavgränsade. Befogen-

RP 65/2022 rd

heterna att meddela föreskrifter gäller med undantag av 18 § 2 mom. (bevarande av bokföringsmaterial och annat material) till sin karaktär förvaltningsinterna och i stor utsträckning tekniska omständigheter som saknar rättsverkan för utomstående. Det bedöms inte att befogenheterna att utfärda förordningar och meddela föreskrifter är problematiska med avseende på 80 § i grundlagen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom det i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens finns bestämmelser, som föreslås kompletteras i lag lämnas följande lagförslag till riksdagen för godkännande:

1.

Lag

om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om beviljandet och utbetalningen av stöd till projekt som finansieras med medel från Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens samt om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av projekten.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Till den del något annat inte föreskrivs i denna lag tillämpas på beviljande och utbetalning av i denna lag avsett stöd samt på förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av stödet vad som föreskrivs annanstans i lag.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *faciliteten för återhämtning och resiliens* den i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens, nedan *förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens*, avsedda faciliteten,

2) *planen för återhämtning och resiliens* Finlands av Europeiska unionens råd godkända plan för återhämtning och resiliens,

3) *medel från faciliteten för återhämtning och resiliens* de medel som anvisas Finland från faciliteten för återhämtning och resiliens,

4) *stöd* understöd och lån som beviljats stödmottagaren av ett anslag som motsvarar de medel från faciliteten för återhämtning och resiliens som tagits in i statsbudgeten för genomförande av ett projekt som anges i stödbeslutet, finansiering som beviljats en annan statlig myndighet samt användning av anslaget för sådan anskaffning av varor och tjänster till förmån för stödmottagaren som krävs för genomförande av stödbeslutet och användning av anslagen för ett projekt som stödmyndigheten själv genomför,

5) *stödmyndighet* en statlig myndighet eller en juridisk person som med stöd av lag sköter uppgifter som hör till statsbidragsmyndigheten och beviljar stödmottagaren stöd eller använder anslag som motsvarar de medel från faciliteten för återhämtning och resiliens som anvisats stödmyndigheten i statsbudgeten för ett projekt som stödmyndigheten själv genomför,

6) *stödmottagare* en fysisk eller juridisk person som stödmyndigheten har beviljat stöd samt stödmyndigheten, när den använder anslag som motsvarar de medel från faciliteten för återhämtning och resiliens som anvisats stödmyndigheten i statsbudgeten för ett projekt som myndigheten själv genomför.

2 kap.

Myndigheter och deras uppgifter

4 §

Finansministeriets uppgifter

Finansministeriet har till uppgift att

1) bereda förslaget till Finlands plan för återhämtning och resiliens och ändring av planen samt lämna in förslagen till kommissionen,

2) med kommissionen ingå ett i artikel 23.1 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens avsett avtal som gäller det ekonomiska bidraget till Finland och vid behov ett i artikel 15 i den förordningen avsett låneavtal,

3) med kommissionen ingå en operativ överenskommelse enligt artikel 20.6 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens,

4) bereda den i artikel 24.2 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens avsedda begäran om utbetalning, ansvara för riktigheten i de uppgifter som i enlighet med artikel 22.2 c i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens ska ingå i begäran om utbetalning, lämna den förvaltningsförklaring som ska fogas till begäran om utbetalning samt lämna in begäran om utbetalning till kommissionen,

5) ansvara för den rapportering som åläggs medlemsstaten i artiklarna 27 och 29.5 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens,

6) samordna, anpassa och styra det nationella genomförandet av planen för återhämtning och resiliens samt ansvara för de uppgifter som i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens åläggs medlemsstaten och som inte hör till någon annan myndighets uppgifter.

Närmare bestämmelser om beredningen av planen för återhämtning och resiliens och ändringar av den samt om förvaltningen och uppföljningen av och tillsynen över stödet får utfärdas genom förordning av finansministeriet.

Genom förordning av finansministeriet får på Statskontoret överföras sådana uppgifter för verifiering av uppgifternas riktighet samt andra uppgifter som hänför sig till beredningen av en begäran om utbetalning som förutsätts i 1 mom. 4 punkten, rapporteringsuppgifter som avses i 1 mom. 5 punkten och förvaltningsuppgifter av teknisk natur som avses i 1 mom. 6 punkten.

Närmare bestämmelser om finansministeriets uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Finanscontrollerfunktionens uppgifter

Finansministeriets finanscontrollerfunktion är en oberoende granskare av medlen från faciliteten för återhämtning och resiliens. Den har till uppgift att

RP 65/2022 rd

1) göra en revision av skötseln av de uppgifter som finansministeriet, Statskontoret, ministerierna och stödmyndigheterna har enligt denna lag,

2) göra en revision av om stödmottagarna har använt stödet i enlighet med de bestämmelser, föreskrifter och villkor som gäller för stödet och om de mål som satts upp för användningen av stödet har uppnåtts,

3) informera finansministeriet, Statskontoret och förvaltningsområdets ministerium om resultaten av revisionen,

4) för finansministeriet upprätta en sådan sammanfattning av de revisioner som genomförts, inklusive konstaterade brister, som avses i artikel 22.2 c ii) i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens och som ska bifogas begäran om utbetalning.

Revisionerna ska utföras utgående från en revisionsplan och en riskbedömning. Vid revisionerna ska internationellt godkända revisionsstandarder iakttas.

Närmare bestämmelser om finanscontrollerfunktionens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Stödmyndighetens uppgifter

Stödmyndigheten har till uppgift att

1) ansvara för uppgifterna i anknytning till beviljandet av stöd inom sitt ansvarsområde,

2) följa upp användningen av stödet i enlighet med 12 § samt ansvara för att de uppgifter om användningen av stödet, om uppnåendet av de för stödet uppsatta målen och om tillsynen över och revisionen av stödet som anmäls till Statskontoret är kompletta och felfria och motsvarar innehållskraven i det centraliserade informationssystemet,

3) inom en av finansministeriet utsatt tidsfrist till ansvarsområdets ministerium lämna in stödmyndighetens förvaltningsförklaring enligt 4 § 1 mom. 4 punkten över beviljade stöd och stöd som myndigheten själv använt,

4) upprätta och föra en beskrivning av förvaltnings- och övervakningssystemet för de stöd som stödmyndigheten beviljat och själv använt,

5) med iakttagande av 17 § 1 mom. i lagen om statens revisionsverk (676/2000) till finansministeriet, finanscontrollerfunktionen, Statskontoret, förvaltningsområdets och ansvarsområdets ministerium, statens revisionsverk och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning anmäla brott i anknytning till användningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens samt andra oegentligheter som enligt Statskontorets beslut vid behov ska anmälas.

Stödmyndigheten ska i fråga om projekt som den själv genomför administrativt skilja på uppgifter som gäller beviljande av och tillsyn över stöd och uppgifter som gäller genomförandet av projekten. Statsrådsförordningar och föreskrifter som utfärdas med stöd av denna lag tillämpas också på projekt som stödmyndigheten själv utför.

Närmare bestämmelser om stödmyndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Statskontorets uppgifter

Statskontoret har till uppgift att

1) förvalta ett centraliserat, nationellt informationssystem för uppföljning av projekt som finansierats med medel från faciliteten för återhämtning och resiliens, i vilket de uppgifter som avses i 12 § samlas samt vara personuppgiftsansvarig för informationssystemet,

2) vägleda ministerier och stödmyndigheter när det gäller förvaltning, uppföljning och kontroll av användningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens och vägleda de i

RP 65/2022 rd

denna lag avsedda nationella myndigheterna vid inlämnandet av uppgifter som avses i 12 § till det centraliserade informationssystemet,

3) verifiera att de av stödmyndigheterna inlämnade uppgifterna innehåller samtliga uppgifter som avses i 12 §,

4) för finansministeriet, finanscontrollerfunktionen samt Europeiska unionens behöriga institutioner, organ och byråer utgående från uppgifterna i systemet eller på annat sätt producera de uppgifter och utredningar som krävs för skötseln av deras lagstadgade uppgifter,

5) utöva tillsyn över och verifiera genomförandet av planen för återhämtning och resiliens och användningen av medlen från faciliteten för återhämtning och resiliens,

6) utöva tillsyn över och verifiera att stödmyndigheten korrigerar fel och brister i förvaltningen eller i användningen av stödet som observerats i samband med tillsyn och inspektion utförd av Europeiska unionens behöriga institutioner, organ eller byråer, finanscontrollerfunktionen, finansministeriet, Statskontoret, ministerier eller stödmyndigheter,

7) vid behov genom beslut ålägga stödmyndigheten att inom utsatt tid korrigera fel och brister som Statskontoret observerar vid utförandet av verifierings- och tillsynsuppgifter som avses i 3, 5 och 6 punkten eller de uppgifter som finansministeriet har med stöd av 4 § 3 mom. eller 15 § 2 mom.

Närmare bestämmelser om Statskontorets uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Ministeriernas uppgifter

Varje ministerium har till uppgift att inom sitt ansvarsområde och förvaltningsområde utöva tillsyn över att stödmyndigheterna inom ministeriets förvaltningsområde och ansvarsområde på behörigt sätt genomför planen för återhämtning och resiliens samt att inom utsatt tid till finansministeriet lämna in ministeriets förvaltningsförklaring enligt 4 § 1 mom. 4 punkten över stöd som ministeriet och ansvarsområdets stödmyndigheter beviljat och som stödmyndigheterna själva använt.

Närmare bestämmelser om ministeriets uppgifter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Skydd av Europeiska unionens ekonomiska intressen

De myndigheter som avses i detta kapitel ska vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag på behörigt sätt beakta skyddet av Europeiska unionens ekonomiska intressen.

3 kap.

Beviljande och uppföljning av samt tillsyn över stöd

10 §

Begränsningar i beviljandet av stöd

Om den som ansöker om stöd är ett företag eller en annan organisation eller stiftelse som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) än en offentligrettslig juridisk person eller ett universitet i form av en stiftelse, får stöd inte beviljas om

RP 65/2022 rd

1) sökanden under det år som ansökan blev anhängig eller under de tre föregående kalenderåren upprepade gånger eller i betydande grad försummat att sköta registrerings-, anmälnings- eller betalningsförpliktelser som gäller skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som tas ut av Tullen och förpliktelserna fortfarande inte har uppfyllts när ansökan om stöd görs,

2) sökanden har skulder som är större än ringa och som är föremål för utsökning eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder,

3) sökanden har försatts i konkurs eller ett ärende som gäller försättande av sökanden i konkurs är anhängigt vid domstol,

4) sökanden har underlåtit att iaktta ett beslut om återkrav av statsunderstöd fattat med stöd av 21 eller 22 § i statsunderstödslagen (688/2001) eller med stöd av någon annan lag,

5) sökanden har underlåtit att iaktta ett sådant åläggande om omedelbar återbetalning av ett statligt lån eller en del av ett statligt lån som beviljats sökanden som meddelats sökanden genom beslut med anledning av sökandens svikliga eller felaktiga förfarande eller sökandens försumelse,

6) sökanden har underlåtit att iaktta ett i 1 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001) avsett beslut om återkrav av stöd.

Med avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. får stödmyndigheten bevilja stöd, om det av synnerligen vägande skäl är ändamålsenligt.

11 §

Begränsningar i utbetalningen av stöd

Om en i 10 § 1 mom. avsedd stödmottagare har beviljats minst 50 000 euro i stöd och stödet inte helt eller delvis betalas ut i samband med beslutet om stöd eller om ett stöd som beviljats i form av varor eller tjänster inte överläts utan dröjsmål efter det att beslutet om stöd fattades, får stöd eller delar av stöd som är avsedda att betalas ut eller överlätas senare inte utan synnerligen vägande skäl betalas ut eller överlätas utan en ny utredning i ärendet som lämnas in efter beslutet om stödet, om stödmottagaren berörs av någon av de begränsningar som avses i det momentet när beslutet om utbetalning av stöd fattas eller innan varan eller tjänsten överläts.

12 §

Centraliserad nationell tillsyn över användningen av stöd

Stödmyndigheten ska inom ramen för uppföljningen av och tillsynen över användningen av stöd i sitt informationssystem registrera följande uppgifter och trots sekretessbestämmelserna anmäla dem till Statskontoret för den centraliserade nationella uppföljningen av och tillsynen över genomförandet av planen för återhämtning och resiliens:

1) uppgifter om ansökan, beviljande, utbetalning, uppföljning, upphörande med utbetalning, återbetalning, inspektioner, återkrav och andra följåtgärder i fråga om stöd samt behövliga uppgifter om bedömning och uppföljning av genomförandet av principen orsaka inte betydande skada enligt artikel 2.6 i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens,

2) uppgifter om hur delmål och mål i planen för återhämtning och resiliens förverkligats,

3) de uppgifter som avses i artikel 22.2 d i–iv i förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens,

4) de uppgifter om gemensamma indikatorer som avses i artikel 1 f i kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens genom fastställande av gemensamma indikatorer och närmare beståndsdelar i resultattavlan för återhämtning och resiliens.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska stödmyndigheten i sitt informationssystem registrera de offentliga uppgifter som Statskontoret bestämmer och som är väsentliga med tanke på den centraliserade nationella uppföljningen av och tillsynen över genomförandet av planen för återhämtning och resiliens samt anmäla dessa till Statskontoret.

Stödmyndigheten, ett ministerium som inte är stödmyndighet samt finansministeriet och finanscontrollerfunktionen ska trots sekretessbestämmelserna anmäla inspektioner som utförts med stöd av denna lag och överlämna inspektionsrapporter över dem till Statskontoret.

Statskontoret får meddela närmare bestämmelser om uppgifter som med stöd av 1 mom. ska lämnas in.

Statskontoret får meddela bestämmelser om det tekniska utförandet för inlämnandet av uppgifter som avses i denna paragraf.

Med stöd av denna paragraf ska till Statskontoret inte överlämnas handlingar som med stöd av 18 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) har getts en säkerhetsklassificering i säkerhetsklass I–III.

13 §

De nationella myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter

Finansministeriet, andra ministerier, Statskontoret, finanscontrollerfunktionen och stödmyndigheterna har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppgifter få för skötseln av i denna lag avsedda uppgifter nödvändiga uppgifter om den ekonomiska ställningen hos fysiska eller juridiska personer som är ansöker om stöd eller är stödmottagare samt om de begränsningar i beviljandet och utbetalningen av stöd som avses i 10 och 11 §, om affärs- och yrkesverksamhet och för dessa beviljad finansiering av offentliga medel samt om övriga förhållanden som är av betydelse med tanke på stödet. De myndigheter som nämns i detta moment har rätt att få ovan avsedda nödvändiga uppgifter om användningen av stödet också av stödmottagare.

Finansministeriet, andra ministerier, Statskontoret, finanscontrollerfunktionen och stödmyndigheterna har rätt att av varandra trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få sådana uppgifter om förvaltning, ansökan, beviljande, utbetalning, uppföljning, tillsyn, upphörande med betalning, återbetalning samt återkrav och andra följdåtgärder i fråga om medel från faciliteten för återhämtning och resiliens och stöd som beviljas av dessa medel som är nödvändiga för den myndighet som begär uppgifterna för skötseln av uppgifter som avses i denna lag.

Finansministeriet, andra ministerier, Statskontoret, finanscontrollerfunktionen och stödmyndigheterna har rätt att trots sekretessbestämmelserna lämna ut de uppgifter som avses i denna paragraf till andra myndigheter, aktörer som sköter offentliga uppgifter och Europeiska unionens institutioner, organ och byråer, om uppgifterna är nödvändiga för att de ska kunna sköta sin lagstadgade uppgift.

14 §

Europeiska unionens institutioners, organs och byråers rätt att få uppgifter och inspektionsrätt

Bestämmelser om Europeiska kommissionens, Europeiska byråns för bedrägeribekämpning, revisionsrättens och Europeiska åklagarmyndighetens rätt att få uppgifter och utföra inspektioner finns i Europeiska unionens lagstiftning. Stödmottagaren ska samarbeta med Europeiska unionens behöriga institutioner, organ och byråer när dessa utnyttjar sin lagstadgade rätt att få uppgifter eller inspektionsrätt.

RP 65/2022 rd

Villkoren i beslutet om stöd ska innehålla en hänvisning till Europeiska unionens institutioners, organs och byråers rätt att få uppgifter och inspektionsrätt samt till stödmottagarens samarbetsplikt.

4 kap.

Inspektioner

15 §

De nationella myndigheternas inspektionsrätt

Finanscontrollerfunktionen har rätt att utföra inspektioner i anknytning till användningen och förvaltningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens hos finansministeriet, andra ministerier, Statskontoret, stödmyndigheterna och stödmottagarna.

Finansministeriet har rätt att utföra inspektioner i anknytning till användningen och förvaltningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens hos Statskontoret, ministerierna, stödmyndigheterna och stödmottagarna. Finansministeriet kan ålägga Statskontoret att utföra en inspektion av ett visst ministerium, en viss stödmyndighet, en viss stödmottagare eller ett visst stöd.

Statskontoret har rätt att utföra inspektioner i anknytning till användningen och förvaltningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens hos andra ministerier än finansministeriet samt hos stödmyndigheterna och stödmottagarna. Statskontoret har rätt att utföra inspektioner hos finansministeriet om det är fråga om finansministeriets uppgift som stödmyndighet enligt 6 § eller uppgift enligt 8 § i egenskap av ministerium inom förvaltningsområdet eller ansvarsområdet.

Ministeriet har rätt att utföra inspektioner i anknytning till användningen och förvaltningen av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens hos stödmyndigheterna och stödmottagarna inom sitt förvaltningsområde och sitt ansvarsområde.

Bestämmelser om rätten för den stödmyndighet som är statsbidragsmyndighet att utföra granskningar som gäller stödmottagarna finns i 16–18 § i statsunderstödslagen. Dessa paragrafer tillämpas också på rätten att utföra granskningar för en stödmyndighet som med stöd av lagen sköter statsbidragsmyndighetsuppgifter samt en stödmyndighet som beviljar stöd i form av lån.

De myndigheter som avses i denna paragraf kan själva utföra inspektionen eller bemyndiga en annan myndighet som utför inspektioner eller en revisor att för deras räkning utföra inspektionen. Revisorn ska vara en i revisionslagen (1141/2015) eller i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015) avsedd revisor eller revisionssammanslutning. En bemyndigad revisionssammanslutning ska utse en huvudansvarig revisor för inspektionen.

En utomstående expert kan på begäran av myndigheten bistå vid inspektionen.

På revisorer och utomstående experter tillämpas 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994) samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som avses i denna lag.

Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

16 §

Behörighet för den som utför inspektion

Finanscontrollerfunktionen, finansministeriet, andra ministerier, Statskontoret, stödmyndigheterna och av dessa bemyndigade myndigheter och revisorer som avses i 15 § har rätt att få

RP 65/2022 rd

tillträde till byggnader, lokaler och platser som är av betydelse med tanke på användningen av stödet. Inspektionen får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Den som utför inspektionen har rätt att granska alla uppgifter, redogörelser, handlingar, informationssystem, upptagningar, annat material och omständigheter som behövs för inspektionen. Den som utför inspektionen har rätt att omhänderta det ovan avsedda materialet, om genomförandet av inspektionen på tillbörligt sätt förutsätter detta. De handlingar och annat material som omhändertagits ska utan dröjsmål returneras när handlingarna och materialet inte längre behövs för inspektionen.

På inspektionen tillämpas dessutom 39 § i förvaltningslagen.

17 §

Handräckning

De myndigheter som avses i 15 § samt Europeiska unionens behöriga institutioner, organ och byråer har rätt att avgiftsfritt få handräckning av polis-, tull-, skatte- och utredningsmyndigheterna vid utförandet av de inspektioner som avses i denna lag.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

18 §

Bevarande av bokföringsmaterial och annat material

Stödmottagaren, en i 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen avsedd annan än en mottagare av statsunderstöd, stödmyndigheter, ministerier, Statskontoret, finansministeriet och finanskontrollerfunktionen ska bevara allt bokföringsmaterial och annat material i anslutning till stödet till utgången av 2032, om det inte krävs längre bevaring enligt artikel 132.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 eller enligt annan EU-lagstiftning eller nationell lagstiftning.

Bevaringstiden för bokföringsmaterial och annat material i anslutning till stöd som beviljats av stödmyndigheten får förlängas genom föreläggande av stödmyndigheten. Bevaringstiden för bokföringsmaterial och annat material i anslutning till stöd som beviljats av flera stödmyndigheter får förlängas genom förordning av finansministeriet.

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20.

2.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statskontoret (305/1991) 2 § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 557/2020, samt
fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1081/2014, 180/2019, 1369/2019 och 557/2020, en ny 6 punkt som följer:

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

-----
5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet;

6) sköta de uppgifter som föreskrivs i lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (/).

Denna lag träder i kraft den 20. _____

3.

Lag

om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till 13 § 1 mom. i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018), sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 176/2019, 1206/2020, 922/2021 och 22/2022, en ny 23 a-punkt som följer:

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

-----
23 a) till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter för verkställighet av lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (/);

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 mars 2025.

Helsingfors den 28.4.2022

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

2.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statskontoret (305/1991) 2 § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 557/2020, samt
fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1081/2014, 180/2019, 1369/2019 och 557/2020, en ny 6 punkt som följer:

Gällande lydelse

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

Föreslagen lydelse

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet;

6) *sköta de uppgifter som föreskrivs i lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
fögas temporärt till 13 § 1 mom. i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018), sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 176/2019, 1206/2020, 922/2021 och 22/2022, en ny 23 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

Föreslagen lydelse

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

-----
23 a) till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter för verkställighet av lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (1);

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 mars 2025.
